

แบบเสนอโครงการวิจัย (research project)

ประกอบการเสนอของบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) การศึกษาศักยภาพของผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามันเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม

(ภาษาอังกฤษ) The potential of entrepreneurship halal Andaman coast to support the needs of a group from Muslim countries

ชื่อแผนงานวิจัย (ภาษาไทย) (กรณีเป็นโครงการวิจัยภายใต้แผนงานวิจัย)

(ภาษาอังกฤษ)

ส่วน ก : ลักษณะโครงการวิจัย

☒ โครงการวิจัยใหม่

☐ โครงการวิจัยต่อเนื่อง

ระยะเวลา.....ปี.....เดือน ปีนี้เป็นปีที่.....

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 : ด้านการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์ -ไม่ต้องระบุ-

กลยุทธ์ -ไม่ต้องระบุ-

2. นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 : ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน

กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 กลยุทธ์ที่ 2 : สนับสนุนการวิจัยต่อยอดหรือขยายผล เพื่อพัฒนาผลงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพไปสู่การใช้ประโยชน์หรือเกิดรายได้

แผนวิจัย -ไม่ต้องระบุ-

3. ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติรายประเด็น

ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว

4. ยุทธศาสตร์ชาติ

การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

5. นโยบาย/เป้าหมายของรัฐบาล

☐ ระเบียบวาระแห่งชาติ

ไม่สอดคล้อง

☐ โครงการทำทนายไทย

ไม่สอดคล้อง

☒ นโยบายรัฐบาล

7. การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน

6. ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

การตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญาหรือสิทธิบัตรที่เกี่ยวข้อง

- ☒ ไม่มีการตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญา และ/หรือ สิทธิบัตรที่เกี่ยวข้อง
- ☐ ตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว ไม่มีทรัพย์สินทางปัญญา และ/หรือ สิทธิบัตรที่เกี่ยวข้อง
- ☐ ตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว มีทรัพย์สินทางปัญญา และ/หรือ สิทธิบัตรที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานร่วมลงทุน ร่วมวิจัย รับจ้างวิจัย หรือ Matching fund

ชื่อหน่วยงาน/บริษัท

ที่อยู่

เบอร์โทรศัพท์

ชื่อผู้ประสานงาน

เบอร์โทรศัพท์ผู้ประสานงาน

เบอร์โทรสารผู้ประสานงาน

อีเมลผู้ประสานงาน

การเสนอขอเสนอหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของงานวิจัยนี้ต่อแหล่งทุนอื่น หรือเป็นการวิจัยต่อยอดจากโครงการวิจัยอื่น

- ☐ มี
- ☒ ไม่มี

หน่วยงาน/สถาบันที่ยื่น

ชื่อโครงการ

ระบุความแตกต่างจากโครงการนี้

สถานะการพิจารณา

- ☒ ไม่มีการพิจารณา
- ☐ โครงการได้รับอนุมัติแล้ว
สัดส่วนทุนที่ได้รับ..... %
- ☐ โครงการอยู่ระหว่างการพิจารณา

มาตรฐานการวิจัย

- ☐ มีการใช้สัตว์ทดลอง
- ☐ มีการวิจัยในมนุษย์
- ☐ มีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางชีวภาพ
- ☐ มีการใช้ห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับสารเคมี

ส่วน ข : องค์ประกอบในการจัดทำโครงการวิจัย**1. ผู้รับผิดชอบ**

คำนำหน้า	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งในโครงการ	สัดส่วนการมีส่วนร่วม	เวลาที่ทำวิจัย (ชั่วโมง/สัปดาห์)
นางสาว	กาญจน์พัฐ์ กลับทับลัง	หัวหน้าโครงการ	70%	15
นางสาว	รวีวรรณ พวงสอน	ผู้ร่วมวิจัย	20%	15
นาง	รัชดา เพ็ชรชระ	ผู้ร่วมวิจัย	10%	15

2. ประเภทการวิจัย

การวิจัยพื้นฐาน

สาขาการวิจัยหลัก OECD

5. สังคมศาสตร์

สาขาการวิจัยย่อย OECD

5.4 สังคมศาสตร์ : สังคมศาสตร์

ด้านการวิจัย

สังคม/มนุษยศาสตร์

3. สาขาวิชาการ

สาขาสังคมวิทยา

4. คำสำคัญ (keyword)

คำสำคัญ (TH)

ศักยภาพ,อาหารฮาลาล,ภาคใต้ฝั่งอันดามัน,นักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม

คำสำคัญ (EN)

Potentiality, Halal Food, Andaman Coast, Tourism from Muslim Country

5. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ตลาดอาหารฮาลาลโลกเป็นตลาดที่มีแนวโน้มเติบโตได้ดี เนื่องจากประชากรชาวมุสลิมทั่วโลกซึ่งเป็นกลุ่มบริโภคอาหารฮาลาลมีจำนวนถึงประมาณ 1.9 พันล้านคน คิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 4 ของประชากรทั้งโลก จำนวนประชากรมุสลิมมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็น 2 พันล้านคนในปี 2553 และยังคงคาดการณ์ว่าจำนวนประชากรมุสลิมทั่วโลกจะเพิ่มเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของประชากรทั้งโลกภายในปี 2568 ส่งผลให้ตลาดผลิตภัณฑ์ฮาลาลมีแนวโน้มเติบโตตามไปด้วย ประเทศกลุ่มมุสลิม (Organization of Islamic Conference : OIC) เป็นตลาดใหญ่ของอาหารฮาลาลที่ประกอบด้วยประเทศต่างๆ ถึง 57 ประเทศ ครอบคลุมประเทศต่างๆ ในหลายภูมิภาค ได้แก่ ตะวันออกกลาง เอเชียใต้ อาเซียน แอฟริกา เอเชียกลาง ยุโรป และอเมริกาใต้ ตลาดอาหารฮาลาลยังครอบคลุมถึงประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม (Non-Muslim Countries) แต่มีคนมุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งเป็นตลาดที่มีศักยภาพของการส่งออกอาหารฮาลาลที่สำคัญเช่นกัน ได้แก่ ประเทศอินเดีย จีน และสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลไม่จำกัดการบริโภคเฉพาะในกลุ่มชาวมุสลิมเท่านั้น แต่กลุ่มผู้บริโภคทั่วไปที่มีใจคนมุสลิมแต่เน้นในเรื่องสุขภาพ โดยคำนึงถึงความสะอาดและปลอดภัยของอาหาร มูลค่าตลาดอาหารฮาลาลของโลกในปัจจุบันประมาณการอยู่ระหว่าง 0.5-2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญเป็นอันดับที่ 7 ของโลก รองจากสหภาพยุโรป สหรัฐฯ แคนาดา บราซิล จีน และออสเตรเลีย ตามลำดับ และเป็นอันดับที่ 1 ของเอเชีย ปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ไทยมีศักยภาพในการผลิตอาหารส่งออก ได้แก่ แหล่งวัตถุดิบอาหารในประเทศ และประสบการณ์ในการผลิตอาหารจนเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก ซึ่งเกื้อหนุนให้ไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารเป็นอันดับต้นๆ ของโลกในสินค้าหลายรายการ ได้แก่ สินค้าประมง (กุ้งและปลา) ไข่ ข้าว และสับปะรดกระป๋อง โดยเฉพาะสินค้าประมงซึ่งไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกกุ้งเป็นอันดับที่ 1 ของโลก ขณะที่ไทยส่งออก

ปลาและอาหารทะเลมากเป็นอันดับที่ 3 ของโลก รองจากจีน และนอร์เวย์ ตามลำดับ การส่งออกอาหารฮาลาลของไทยยังมีสัดส่วนค่อนข้างน้อย (ไม่ถึงร้อยละ 1) เมื่อเทียบกับมูลค่าส่งออกอาหารทั้งหมดของไทย และส่วนแบ่ง ตลาดอาหารฮาลาลของไทยในตลาดโลกค่อนข้างต่ำเช่นกัน ศักยภาพในการผลิตอาหารของไทยและตลาดอาหารฮาลาลของโลกที่มีแนวโน้มเติบโตได้ดีเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การส่งออกอาหารฮาลาลไทยมีโอกาสขยายตัวในตลาดโลกได้อีกมาก หากไทยพัฒนาการผลิตและรูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้น น่าจะมีโอกาสขยายตลาดส่งออกได้ดี ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้จากการส่งออกและสนับสนุนนโยบายครัวไทยสู่โลกได้อีกทางหนึ่ง การผลิตอาหารฮาลาลของไทยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี สตูล สงขลา ยะลา และนราธิวาส ซึ่งเป็นแหล่งที่มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนเพื่อพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกอาหารฮาลาลของไทย ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมฮาลาลที่ปัตตานี ขณะเดียวกันภาครัฐกำลังผลักดันให้จังหวัดภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน เป็นแหล่งผลิตสินค้าอาหารฮาลาลด้วย เนื่องจากหลายจังหวัดที่มีความพร้อมด้านวัตถุดิบสำหรับผลิตอาหารฮาลาล เช่น จังหวัดระนองมีวัตถุดิบสัตว์น้ำและอาหารทะเล ส่วนจังหวัดกระบี่มีความพร้อมด้านสินค้าเกษตร เช่น มะม่วงหิมพานต์ รวมถึงสินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ แพะ แกะ โค กระบือ จึงถือเป็นแหล่งสนับสนุนด้านวัตถุดิบสำหรับผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปฮาลาลเพื่อส่งออก

ตลาดส่งออกอาหารฮาลาลไทยที่มีศักยภาพ

ตลาดตะวันออกกลาง – ตลาดตะวันออกกลางเป็นตลาดที่น่าจับตามองมาก โดยเฉพาะสินค้าปศุสัตว์ฮาลาล เป็นตลาดที่มีศักยภาพในการส่งออกสินค้าฮาลาลที่มีแนวโน้มเติบโตได้ดี จากกำลังซื้อของประชาชนในตะวันออกกลางที่เพิ่มขึ้นตามรายได้จากการส่งออกน้ำมันที่ราคาอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ผู้ส่งออกอาหารฮาลาลไทยควรเน้นเจาะตลาดส่งออกประเทศในตะวันออกกลางที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มนำเข้าอาหารฮาลาลเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประเทศอ่าว (Gulf Cooperation Council : GCC) ถือเป็นกลุ่มที่มีรายได้สูง แม้จำนวนประชากรไม่มากนักราว 39 ล้านคน แต่รายได้เฉลี่ยต่อคนค่อนข้างสูงราว 20,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี และกลุ่ม GCC มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูง โดยมีปัจจัยสนับสนุน จากรายได้จากการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ โดยเฉพาะประเทศ UAE มีรายได้เฉลี่ยต่อคนราว 42,275 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี ซึ่งสูงที่สุดในกลุ่ม GCC ขณะที่ซาอุดีอาระเบียมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีราว 15,416 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE) อนุญาตการนำเข้าสินค้าไก่แปรรูปฮาลาลจากไทยในเดือนกันยายน 2550 โดยอนุมัติโรงฆ่าสัตว์ปีกจำนวน 24 โรง และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์ปีกจำนวน 36 โรงงานของประเทศไทย หลังจากเจ้าหน้าที่ทางการ UAE เข้ามาตรวจสอบกระบวนการผลิตอาหารของไทยซึ่งสอดคล้องตามกฎหมายอิสลาม นอกจากนี้ UAE ยังให้การรับรองคุณภาพของอาหารไก่แปรรูปของไทยที่ส่งออกไปประเทศกลุ่ม GCC ด้วย การที่ UAE ให้การรับรองไก่แปรรูปฮาลาลส่งออกของไทยไป UAE และกลุ่มประเทศ GCC คาดว่าจะช่วยให้ไก่แปรรูปส่งออกของไทยไปกลุ่ม GCC มีแนวโน้มขยายตัวได้ดีขึ้นด้วย เนื่องจากกลุ่ม GCC ใช้มาตรฐานสินค้าร่วมกัน และจะสนับสนุนให้อาหารฮาลาลอื่นๆ ของไทยที่มีแนวโน้มเข้าสู่ตลาด GCC ได้มากขึ้นด้วย

ตลาดอาเซียน – ประเทศอาเซียนที่มีประชากรมุสลิมอาศัยอยู่มาก ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน โดยเฉพาะอินโดนีเซีย ถือเป็นตลาดส่งออกอาหารฮาลาลที่มีแนวโน้มขยายตัวได้ดี เนื่องจากเป็นประเทศมุสลิมที่มีประชากรมากที่สุดในโลก ประชากรมุสลิมในอินโดนีเซียมีประมาณกว่า 200 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 84 ของประชากรทั้งหมดของอินโดนีเซียที่มีจำนวนประมาณ 237 ล้านคน ความต้องการบริโภคสินค้าที่ได้รับการรับรองฮาลาลมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประชากรชนชั้นกลางที่กำลังซื้อมีจำนวนราว 20 ล้านคน ที่สำคัญ

คือ อินโดนีเซียผลิตอาหารในประเทศไม่เพียงพอความต้องการภายใน จึงต้องนำเข้าอาหารฮาลาลจากต่างประเทศ โดยเฉพาะเนื้อ ปศุสัตว์ และนม มูลค่านำเข้าสินค้าฮาลาลของอินโดนีเซียในปี 2549 มีประมาณ 6.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คาดว่าการส่งออกอาหารฮาลาลของไทยไปอินโดนีเซียมีแนวโน้มเติบโตได้ดี และผู้ส่งออกอาหารฮาลาลไทยไปอินโดนีเซียยังได้รับผลดีจากสิทธิประโยชน์ด้านภาษีภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ด้วย นอกจากนี้ แม้ว่าอินโดนีเซียจะมีแหล่งทรัพยากรประมงที่อุดมสมบูรณ์ และเป็นประเทศที่ส่งออกสินค้าประมงสุทธิ โดยเฉพาะกุ้ง และปลาที่นารายได้จากการส่งออกเข้าประเทศ แต่ความต้องการบริโภคสินค้าประมงภายในประเทศเติบโตอย่างรวดเร็ว ตามการขยายตัวของจำนวนประชากรอินโดนีเซียร้อยละ 1.34 ต่อปี ส่งผลให้การนำเข้าสินค้าประมงของอินโดนีเซียมีอัตราขยายตัวในระดับสูง ซึ่งสูงกว่าการขยายตัวของการส่งออกสินค้าประมง นอกจากนี้ อินโดนีเซียยังประสบปัญหาการลักลอบจับปลาที่ผิดกฎหมายในน่านน้ำอินโดนีเซียที่มีปริมาณอย่างน้อย 1.5 ล้านตันต่อปี ปัจจัยเหล่านี้อาจทำให้แหล่งวัตถุดิบประมงของอินโดนีเซียไม่เพียงพอต่อความต้องการในอนาคตทั้งเพื่อการบริโภคภายในประเทศที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการผลิตสินค้าประมงเพื่อส่งออกของอินโดนีเซียด้วย จึงน่าจะเป็นโอกาสให้สินค้าส่งออกอาหารประมงฮาลาลของไทยไปอินโดนีเซียขยายตัวได้ดีเช่นกัน เพื่อบริโภคความต้องการบริโภคสินค้าประมงภายในอินโดนีเซียที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

ตลาดประเทศที่ไม่ใช่ประเทศมุสลิม – ประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม (Non-Muslim Countries) แต่มีคนมุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากก็ถือเป็นตลาดที่มีศักยภาพของการส่งออกอาหารฮาลาลเช่นกัน เช่น ประเทศอินเดียมีชาวมุสลิมมากถึง 140 ล้านคน ประเทศจีนมีชาวจีนที่นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 40 ล้านคน การส่งออกอาหารฮาลาลของไทยมีโอกาสเติบโตในตลาดจีนและอินเดียซึ่งเป็นตลาดที่มีศักยภาพ เนื่องจากอำนาจซื้อของคนจีนและอินเดียที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะตลาดอินเดียที่มีชนชั้นกลางซึ่งมีอำนาจซื้อถึงราว 300 ล้านคน ซึ่งแม้ว่าส่วนหนึ่งจะไม่ใช่คนมุสลิม แต่แนวโน้มที่คนกลุ่มนี้จะหันมานิยมบริโภคอาหารฮาลาลมีจำนวนเพิ่มขึ้น จากความต้องการสินค้าที่มีคุณภาพและคำนึงถึงสุขภาพอนามัย มากขึ้น ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกามีผู้นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 8 ล้านคน แม้คนมุสลิมในสหรัฐฯ มีจำนวนไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรชาวมุสลิมทั่วโลก แต่อำนาจซื้อของชาวอเมริกันที่นับถือศาสนาอิสลามค่อนข้างสูง จึงถือเป็นตลาดหนึ่งที่สินค้าส่งออกอาหารฮาลาลของไทยมีโอกาสขยายตัวได้ จากปัจจุบันที่สหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกอาหารแปรรูปที่สำคัญของไทย โดยมีมูลค่าสูงเป็นอันดับที่ 1 ที่สำคัญ ได้แก่ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป และผลไม้กระป๋องและแปรรูป ไทยจึงควรหาโอกาสขยายการส่งออกอาหารฮาลาลที่มีความหลากหลายเข้าไปสหรัฐฯ มากขึ้น เช่น อาหารพร้อมรับประทาน ผักแปรรูป และเครื่องดื่มแปรรูป ซึ่งเน้นเรื่องสุขภาพ เช่น ปราศจากไขมัน/น้ำตาล หรือผสมสมุนไพร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าส่งออกของไทย

ความท้าทายของอาหารฮาลาลไทยในตลาดโลก

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่าแม้การส่งออกอาหารฮาลาลไทยจะมีปัจจัยสนับสนุนจาก (1) ตลาดมุสลิมของโลกที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องจากจำนวนประชากรมุสลิมที่เพิ่มขึ้น และกำลังซื้อของคนมุสลิม โดยเฉพาะประเทศในตะวันออกกลางที่สูงขึ้น จากรายได้ที่เพิ่มขึ้นของการส่งออกน้ำมันที่ราคาอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง เป็นประวัติดังกล่าว รวมทั้งความนิยมอาหารฮาลาลที่ขยายมาสู่กลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ใช่คนมุสลิมในประเทศต่างๆ ซึ่งหันมาเน้นบริโภคอาหารที่เน้นอาหารเพื่อสุขภาพมากขึ้น รวมทั้ง (2) ปัจจัยสนับสนุนการส่งออกอาหารฮาลาลจากการที่ไทยเป็นประเทศที่มีวัตถุดิบอาหารในประเทศและเป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารสุทธิเป็นอันดับต้นๆ ของโลกที่มีประสบการณ์ด้านการผลิตอาหาร และได้รับการยอมรับในตลาดโลก อย่างไรก็ตาม สิ่งท้าทายการส่งออกอาหารฮาลาลของไทยที่ภาครัฐโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนควรร่วมมือกันพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างจริงจัง

ได้แก่ การสร้างตรารับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลของไทยให้ได้รับการยอมรับในตลาดโลก รวมทั้งสิ่งท้าทายจากการแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกอาหารฮาลาลในตลาดโลกที่ปัจจุบันหลายประเทศเล็งเห็นถึงศักยภาพของโอกาสในการขยายการส่งออกอาหารฮาลาล เช่น ประเทศเพื่อนบ้านของไทยอย่างมาเลเซีย

สร้างการยอมรับตรารับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลไทย – เนื่องจากไทยไม่ได้เป็นประเทศมุสลิมถือเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของตรารับรองมาตรฐานอาหาร ฮาลาลของไทยในสายตาผู้บริโภคมุสลิม เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศผู้ส่งออกสินค้าอาหารฮาลาลที่เป็นประเทศมุสลิม เช่น ประเทศมาเลเซีย ส่งผลให้ตรารับรองสินค้าอาหารฮาลาลของมาเลเซียในปัจจุบันได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงมากกว่าตรารับรองสินค้าฮาลาลของไทย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศมุสลิมต่างๆ นำเข้าอาหารฮาลาลจากประเทศที่ไม่ใช่มุสลิมมีมูลค่าสูง โดยประเทศผู้ผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลที่สำคัญของโลกในปัจจุบัน ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย มีการส่งออกเนื้อสัตว์ฮาลาลรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยมีการส่งออกไปขายมากกว่า 70 ประเทศทั่วโลก ในขณะที่ประเทศบราซิล เป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลที่สำคัญออกไปจำหน่ายในตะวันออกกลาง แอฟริกา และยุโรป ซึ่งแม้ว่าประเทศเหล่านี้ไม่ใช่ประเทศมุสลิม แต่การผลิตอาหารฮาลาลที่ได้มาตรฐานตามข้อกำหนดของหลักศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัดจึงได้รับการยอมรับและความน่าเชื่อถือในคุณภาพสินค้าจากผู้บริโภคมุสลิม จนเป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารฮาลาลเป็นอันดับต้นๆ ของโลก หากสินค้าส่งออกอาหารฮาลาลของไทยที่พัฒนาคุณภาพและความน่าเชื่อถือด้านมาตรฐานตามข้อกำหนดอาหารฮาลาลจนทำให้ตรารับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลไทยเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคแล้ว เชื่อว่าสินค้าอาหารฮาลาลส่งออกของไทยน่าจะมีโอกาสขยายตัวได้ดีเช่นกัน การตรวจสอบและรับรองคุณภาพอาหารฮาลาล ที่เข้มงวดทั้งด้านมาตรฐานการผลิตอาหารฮาลาล มาตรฐานการตรวจรับรองฮาลาลสำหรับผู้ตรวจประเมิน และมาตรฐานหน่วยรับรองฮาลาล (Certified Body) เป็นมาตรการสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยควรเร่งรัดดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้สินค้าอาหารฮาลาลส่งออกของไทยมีคุณภาพตามมาตรฐานอาหารฮาลาลสากล และสร้างความน่าเชื่อถือของตรารับรองสินค้าฮาลาลของไทยในตลาดโลกมากขึ้น

การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมฮาลาลของมาเลเซีย – มาเลเซียมีข้อได้เปรียบด้านการส่งออกอาหารฮาลาลเนื่องจากเป็นประเทศมุสลิม จึงทำให้ตรารับรองอาหารฮาลาลของมาเลเซียได้รับการยอมรับในตลาดโลก มาเลเซียมีนโยบายส่งเสริมการผลิตอาหารฮาลาลส่งออก และมีแผนจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมฮาลาลทางตอนเหนือของมาเลเซียใกล้กับชายแดนของจังหวัดสงขลา ขณะที่ไทยก็กำลังจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมฮาลาลที่ปัตตานีเช่นกัน จึงถือเป็นสิ่งท้าทายของการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลส่งออกของไทยที่ต้องแข่งขันกับอาหารฮาลาลส่งออกของมาเลเซียในตลาดโลก เนื่องจากปัจจุบันสินค้าอาหาร ฮาลาลของมาเลเซียค่อนข้างมีชื่อเสียงในตลาดโลก อย่างไรก็ตาม ไทยมีข้อได้เปรียบด้านศักยภาพในการผลิตอาหาร ซึ่งการผลิตอาหารของไทยมีความ ทันสมัยและก้าวหน้า นอกจากนี้ ไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารสุทธิที่มีแหล่งวัตถุดิบภายในประเทศ ขณะที่มาเลเซียยังเป็นประเทศนำเข้าสุทธิสินค้าอาหาร โดยมูลค่านำเข้าอาหารของมาเลเซียปีละมากกว่า 3.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าอาหารที่มาเลเซียนำเข้าสุทธิ เช่น เนื้อวัว และเนื้อแกะ นอกจากนี้ การที่ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซียมีความร่วมมือกันภายใต้ความร่วมมือโครงการสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ IMT-GT (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle) โดยมีนโยบายร่วมมือกันพัฒนามาตรฐานอาหารฮาลาลร่วมกันเพื่อให้สินค้าอาหารฮาลาลเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก ซึ่งการที่มาเลเซียและอินโดนีเซียเป็นประเทศมุสลิมจึงน่าจะช่วยส่งเสริมให้สินค้าอาหารฮาลาลส่งออกของไทยได้รับการยอมรับมากขึ้นในตลาดโลก

ผู้ส่งออกอาหารฮาลาลไทย ควรศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคเพื่อผลิตสินค้าให้ตรงตามความต้องการด้านสุขภาพและคุณภาพของสินค้า รวมทั้งการผลิตต้องสอดคล้องตามหลักศาสนาอิสลาม โดยฉลากสินค้าควรระบุแหล่งที่มา วิธีประกอบอาหาร และส่วนประกอบอาหารให้ชัดเจน นอกจากนี้ ผู้ประกอบการและผู้ส่งออกอาหารฮาลาลไทยควรคำนึงถึงข้อกำหนดของสินค้าฮาลาลในแต่ละประเทศที่เป็นตลาดส่งออกด้วย ทั้งนี้ การสนับสนุน การส่งออกอาหาร

ฮาลาลของไทยในตลาดโลกเป็นการส่งเสริมนโยบายครัวไทยสู่โลกแล้ว การที่ธุรกิจภาคบริการสามารถถูกรับรองว่าเป็นฮาลาลได้เช่นกัน เช่น บริการทางการเงิน และบริการด้านท่องเที่ยว ไทยจึงควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านท่องเที่ยวของไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวมุสลิม เช่น ธุรกิจโรงแรมและร้านอาหาร ซึ่งจะส่งเสริมศักยภาพด้านท่องเที่ยวของไทยและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวต่างชาติชาวมุสลิมเดินทางมาท่องเที่ยวในไทยมากขึ้น จากปัจจุบันที่นักท่องเที่ยวจากประเทศในตะวันออกกลางที่เดินทางมาประเทศไทยยังมีจำนวนไม่มากนัก ทั้งยังสนับสนุนยุทธศาสตร์ของภาครัฐในการผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจฮาลาล (Thailand Halal Hub) ด้วย (ที่มา : <http://positioningmag.com/39961>)

ศักยภาพของตลาดนักท่องเที่ยวมุสลิมเริ่มเป็นที่จับตามองมากขึ้น ทั้งโลกมีประชากรมุสลิม 1.57 พันล้านคน คิดเป็นร้อยละ 23 ของจำนวนประชากรโลก โดยมุสลิมร้อยละ 20 อยู่ในทวีปเอเชีย ประเทศที่มีมุสลิมมากที่สุดในโลกคือ อินโดนีเซีย มีมากถึง 203 ล้านคน จากประชากรของประเทศ 243 ล้านคน มาเลเซีย 17 ล้านคน ปากีสถาน 174 ล้านคน อินเดีย 161 ล้านคน บังกลาเทศ 145 ล้านคน ประเทศที่ไม่ใช่ประเทศมุสลิมมีชาวมุสลิมอาศัยอยู่รวมกันถึง 300 ล้านคน เช่น จีน รัสเซียและเยอรมนี มีมุสลิมอยู่ 22 ล้านคน 16 ล้านคน และ 4 ล้านคน ตามลำดับ จากการวิจัยของ Crescentrating ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว รูปแบบฮาลาลในสิงคโปร์ร่วมกับ DinarStandard บริษัทในสหรัฐฯ ที่ติดตามตลาดในวิถีชีวิตของมุสลิม พบว่า ปี 2554 นักท่องเที่ยวมุสลิมทั่วโลกเป็นตลาดเฉพาะกลุ่มที่มีมูลค่าตลาด 126,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คาดว่าความต้องการจะเติบโตขึ้นถึง ร้อยละ 4.8 ต่อปีไปจนถึงปี 2563 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยทั่วโลกที่คิดเป็นร้อยละ 3 และจำนวนชาวมุสลิมทั้งโลกจะเพิ่มจากตัวเลขปัจจุบัน 1,600 ล้านคน ไปเป็น 2,200 ล้านคนในปี 2573 คิดเป็นร้อยละ 26.4 ของประชากรโลก จีนและญี่ปุ่นกำลังพุ่งเป้าไปยังตลาดนักท่องเที่ยวมุสลิมในอินโดนีเซียเช่นกัน โดยจีนใช้กลยุทธ์โมเดลเป็นกรณีศึกษาการเปิดตลาดท่องเที่ยวในประเทศมุสลิมเพื่อนำเสนอเส้นทางและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวมุสลิมในประเทศอินโดนีเซีย พร้อมก่อตั้งเครือข่ายพันธมิตรการท่องเที่ยวขึ้นเพื่อดึงดูดลูกค้ามุสลิมโดยเฉพาะ และเตรียมดึงดูดให้นักลงทุนเข้ามาลงทุน ก่อสร้างโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหารสำหรับชาวมุสลิม เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมแก่ชาวมุสลิม ส่วนญี่ปุ่นเน้นการรุกรอบรม จัดสัมมนาให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วนเกี่ยวกับวัฒนธรรมมุสลิม การต้อนรับนักท่องเที่ยวมุสลิม จัดทำเว็บไซต์เกี่ยวกับวัฒนธรรมมุสลิมโดยเฉพาะเพื่อให้ชาวญี่ปุ่นโดยทั่วไปได้ศึกษา โรงแรมญี่ปุ่นได้เตรียมห้องละหมาดที่จัดทำอย่างถูกต้อง มีอาหารฮาลาลไว้บริการนักท่องเที่ยว มีรายชื่อร้านอาหารที่มีอาหารฮาลาลไว้สำหรับพาทัวร์ชาวมุสลิมไปทาน นอกจากนี้ ยังมีแผนพัฒนาธุรกิจอาหารฮาลาลสำหรับนักท่องเที่ยวในญี่ปุ่นอย่างชัดเจน รวมไปถึงการยกเว้นวีซ่าให้แก่นักท่องเที่ยวชาวอินโดนีเซียเพื่อเพิ่มนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม ประเทศไทยมีโอกาสดึงดูดนักท่องเที่ยวจากตลาดอินโดนีเซียได้ เนื่องจากมีปัจจัยบวกทั้งระยะการเดินทางที่ใกล้และสะดวก สามารถบินตรงได้โดยใช้เวลาเพียง 3 ชั่วโมงเศษ ชาวอินโดนีเซียมีความนิยมชมชอบในอาหารไทย ประเทศไทยมีความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยวและราคาไม่แพง จากข้อมูลของสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวประเทศอินโดนีเซีย (อาซีต้า) ระบุว่า จำนวนนักท่องเที่ยวอินโดนีเซียเดินทางเข้ามาเที่ยวประเทศไทยมีอยู่ 200,000 คน ซึ่งยังมีโอกาสเติบโตได้อีกมากแนวโน้มตลาดท่องเที่ยวมุสลิมอินโดนีเซียยังคงสดใสสำหรับประเทศไทย หากเพียงแต่จะต้องเข้าใจในเบื้องต้นก่อนว่าการท่องเที่ยวอิสลามหรือการท่องเที่ยวเชิงซารีอะฮ์ นั้นมีความแตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป ตรงที่การท่องเที่ยวเชิงซารีอะฮ์ นั้นไม่ใช้การเดินทางทางศาสนาหรือการเดินทางไปแสวงบุญ แต่คือการพักผ่อนและท่องเที่ยวที่เป็นไปตามหลักการอิสลาม เช่น อาหารและเครื่องดื่มจะต้องไม่มีเนื้อหมูและแอลกอฮอล์ และการแยกผู้ชายผู้หญิงในงานหรือสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมุสลิมมีเงื่อนไขและความต้องการที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวอื่นๆ ทั้งเรื่องเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย อาหาร ที่พัก การเดินทางและการเลือกซื้อสินค้า ดังนั้น นักท่องเที่ยวมุสลิมจะกังวลในเรื่องการได้รับการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ในระหว่างการท่องเที่ยวว่าจะผิดหรือขัดต่อหลักศาสนาหรือไม่ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานสำหรับชาวมุสลิม ได้แก่ โรงแรมที่มีเครื่องหมายกิบลัต (บอกทิศทางของ

มักกะฮฺ) ป้ายบอกทางไปยังห้องละหมาด ผ้าปูละหมาด อาหารฮาลาล ห้องน้ำที่มีสายฉีดน้ำสำหรับชำระล้างร่างกาย และการท่องเที่ยวที่มีเวลาสำหรับการละหมาดประจำวัน ประเทศไทยยังขาดการเตรียมความพร้อมในสิ่งเหล่านี้อยู่ หากประเทศไทยต้องการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากตลาดนักท่องเที่ยวมุสลิมนี้ ควรจะต้องสร้างโครงสร้างพื้นฐานสำหรับบริการนักท่องเที่ยวมุสลิม ศึกษาแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวและนำโมเดลการเจาะตลาดนักท่องเที่ยวมุสลิมของจีน และญี่ปุ่นมาเป็นแบบอย่าง แนะนำแนวทางการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมุสลิมแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อยกระดับและเตรียมความพร้อมบริการนักท่องเที่ยวมุสลิมให้รู้สึกสบายเหมือนอยู่บ้าน เพิ่มอาหารและสินค้าที่เป็นฮาลาลให้มากขึ้น รวมถึงมีไกด์ที่สามารถพูดภาษาอินโดนีเซีย ได้พอเพียงกับความต้องการ นอกจากนี้ ภาครัฐจำเป็นต้องร่วมมืออย่างเต็มที่กับโรงแรม ตัวแทนการท่องเที่ยวและร้านอาหาร วางแผนที่จะส่งเสริมและสร้างแพคเกจทัวร์ที่มีเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยวมุสลิม สิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวมุสลิมให้เข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยได้อย่างแน่นอน กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย พื้นที่จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และจังหวัดตรัง ตั้งอยู่บริเวณคาบสมุทรภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีรูปร่างพื้นที่ ทอดตัวเป็นแนวยาวตามแนวเหนือ-ใต้ มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลของมหาสมุทรอินเดียเป็นแนวยาวถึง 878 กิโลเมตร โดยมีลักษณะภูมิฐานเป็นทิวเขาสูงติดชายฝั่งทะเลที่มีลักษณะ ชายฝั่งจมน้ำและเว้าๆ แหว่งๆ โดยมีเกาะริมทวีป (Continental Island) และเกาะขวางกั้น (Barrier Island) กระจายตัวตลอดแนวชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 568 - 828 กิโลเมตร มีพื้นที่รวมกันทั้งสิ้นประมาณ 17,688.915 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 11,055,571.875 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24 ของพื้นที่ภาคใต้ มีเขตการปกครองประกอบด้วย 5 จังหวัด 34 อำเภอ 235 ตำบล และ 1,716 หมู่บ้าน ครอบคลุมทั้งส่วนที่เป็นพื้นที่ทางบกและพื้นที่ทางทะเล ตลอดจนเกาะต่างๆ รวมทั้งหมด 412 เกาะ ภาพรวมภาวะเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง และระนอง ซึ่งกลุ่มจังหวัดนี้มี แนวโน้มการเติบโตของนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2550 มีนักท่องเที่ยวไหลเวียนเข้ามาในพื้นที่ประมาณ 9.5 ล้านคน จากปี พ.ศ. 2543 ที่มีนักท่องเที่ยวประมาณ 7.2 ล้านคน แม้ว่าในช่วงปลายปี พ.ศ.2547 จะเกิดพิบัติภัยคลื่นยักษ์สึนามิที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวอย่างมหาศาล ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันลดลงกว่าครึ่ง แต่ในระยะเวลาเพียงปีกว่าการท่องเที่ยว ก็พลิกฟื้นกลับมาอย่างรวดเร็ว จำนวนนักท่องเที่ยวเริ่มกลับเข้าสู่อัตราการเติบโตปกติ แต่ไม่เพิ่มสูงมาก เนื่องจากในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา การท่องเที่ยวยังคงได้รับผลกระทบจากปัจจัยภาวะเศรษฐกิจโลก ปัญหาการเมือง และ ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาศักยภาพของผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามัน เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพให้กับผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามันและเพื่อเป็นการรองรับความต้องการร้านอาหารฮาลาลของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและผลักดันธุรกิจอาหารฮาลาลให้เข้มแข็งและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิมได้อย่างยั่งยืน

6. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อศึกษาศักยภาพของผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามันเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม

7. ขอบเขตของโครงการวิจัย

7.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยทำการศึกษเกี่ยวกับศักยภาพของผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามันเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม โดยมีขอบเขตในการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎี ดังนี้

(1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศักยภาพ

ศักยภาพ (potential) ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถที่ยังไม่พัฒนา หรือยังไม่พัฒนาเต็มที่ ศักยภาพเป็นพลังภายใน พลังที่ซ่อนไวหรือพลังแฝงที่ยังไม่ได้แสดงออกมาให้ปรากฏ หรือออกมา บางแต่ยังไม่หมด เช่น เมล็ดมะม่วงมีศักยภาพที่จะโตเป็นต้นมะม่วงหากไดดินดี น้ำดี แดดดี ปุ๋ยดี เด็กจำนวนมากที่มีศักยภาพที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดี และเก่งหากได้รับการเลี้ยงดูที่ดี การศึกษาที่ดี สิ่งแวดล้อมที่ดี

ทางปรัชญา ศักยภาพ (potential-potentiality) ตรงกันข้ามกับคำว่า กรรตุภาพ หรือ ภาวะที่เป็นจริง (actual-actuality) หรือเรียกกันด วัยภาษา ยๆว่า ภาวะแฝง (potentia) กับ ภาวะจริง (actuality) ศักยภาพ (ภาษาละติน potentia) เป็นภาวะที่เปลี่ยนแปลงได้ เป็นไปได้ เกิดขึ้นได้ ตรงข้ามกับภาวะจริง (actus) ซึ่งในปรัชญาตะวันตกตั้งแต่ อริสโตเติล พูดถึงควา มสมบูรณ์ (perfection) ว่าเป็นภาวะความจริงที่บริสุทธิ์ actus purus (pure action) เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ที่มา:ดร.เสรี พงศพิศ สถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มหาวิทยาลัยนเรศวร <http://www.nice.nu.ac.th> (ระบบออนไลน์)

เศียร เสวต (2532: 23-25) ได้ให้คำนิยามคำว่า “ศักยภาพ” ไว้ว่า “ศักยภาพ หมายถึง การรู้จักตัวเอง ว่ากำลังทำอะไรอยู่ และสิ่งที่ทำอยู่นั้นถูกต้องหรือไม่ จงคิดดี ทำอะไรอย่างมีสติ และ นำสิ่งที่มียู่ เหล่านี้มาสร้างด้วยตนเองให้ไปสู่ความสำเร็จ ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับ 2542 (2542: 1095) ได้ให้ความหมายของ คำว่าศักยภาพไว้ว่า “ศักยภาพ หมายถึง ภาวะแฝงอำนาจหรือคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ อาจทำ ให้พัฒนาหรือให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ เช่น เขามีศักยภาพในการทำงานสูง น้ำตกขนาดใหญ่มีศักยภาพในการไหลพลังงานไดมาก”

นิยามหรือความหมายของการพัฒนาศักยภาพ

นภดล เวชสวัสดิ์ (2533: 12-15) ได้ให้คำนิยามของการพัฒนาศักยภาพไว้ ว่า “การพัฒนา ศักยภาพ หมายถึง แรงจูงใจ การตั้งเปา หมายที่ทำและพัฒนาตนเองให้ ไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสม และลงมือปฏิบัติจนบรรลุถึงจุดหมาย เป นทั้งความพร อม และความสามารถในการลงมือปฏิบัติจน บรรลุถึงจุดหมาย เป นการเพิ่มพูนความเชื่อมั่นในตนเอง และปลุกเสกทางไปสู่ความสำเร็จใน อนาคต”

สมิต อาชนิจกุล (2544: 21-25) ได้ให้ความหมายของคำว การพัฒนาศักยภาพ ไว้ ว่า “การพัฒนา ศักยภาพ หมายถึง การเข้าใจในตนเอง รูตนเอง วาดอนนี้เราทำอะไรอยู่ มีอะไร บกพร่องบาง สำนวจตัวเองให้ ถิ่นวนปรับปรุงแก้ไขพัฒนาไปสู่จุดหมาย ” จากนิยามและความหมายดังกล่าว สรุได้ว่า การพัฒนาศักยภาพ หมายถึง “ความพรอม ความสามารถในการพัฒนาตนเองไปสู่ พฤติกรรมที่เหมาะสมและลงมือปฏิบัติและบรรลุ จุดมุ่งหมาย รวมทั้งได้เข้าใจในตนเอง สำนวจตัวเองเพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนาตนเองให้ไปสู่ จุดมุ่งหมาย”

(2) ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

แนวความคิดของมาสโลว์ มาสโลว์มองว่า มนุษย์แต่ละคนที่มีศักยภาพพอสำหรับที่จะชี้ นำตัวเอง มนุษย์ไม่อยู่นิ่งแต่จะเปลี่ ยนแปลงไปตามสถานการณ์ต่างๆ ที่แวดล้อมและแสวงหาความต้องการที่จะ เข้าใจตนเอง ยอมรับตนเองทั้งในส่วนดีส่วนบกพร่อง รู้จักจุดอ่อน และความสามารถของตนเอง เขาได้อธิบาย ว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น และความต้องการของมนุษย์มีม ากมาย

หลายอย่างด้วยกัน ซึ่งต้องได้รับความพึงพอใจจากความต้องการพื้นฐานหรือต่ำสุดเสียก่อนจึงจะผ่านขึ้นไปยังความต้องการขั้นสูงตามลำดับ

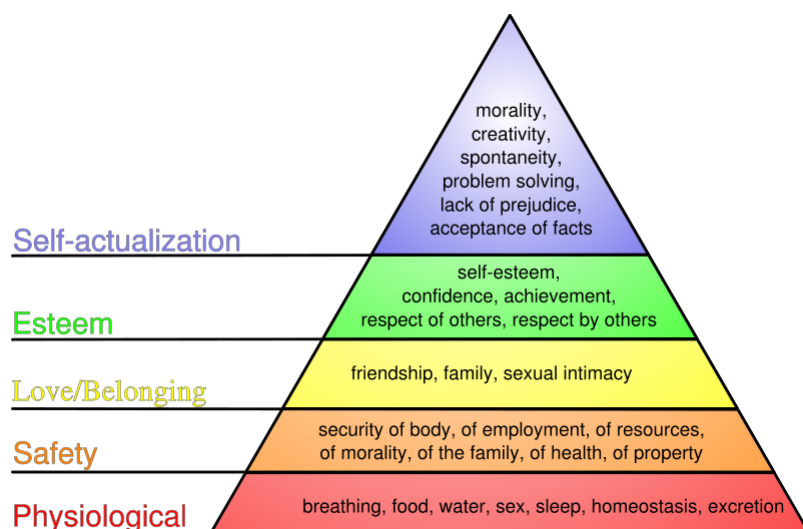
เครื่องมือนี้ประกอบด้วยอะไรบ้าง

1. ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ น้ำดื่ม การพักผ่อน เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Security or safety needs) เมื่อมนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้แล้ว มนุษย์ก็จะเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป เช่น ความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความต้องการความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงาน
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs) ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความต้องการได้รับการยอมรับ การต้องการได้รับความชื่นชมจากผู้อื่น เป็นต้น
4. ความต้องการการยกย่อง (esteem needs) หรือ ความภาคภูมิใจ ในตนเอง เป็นความต้องการการได้รับการยกย่อง นับถือ และสถานะจากสังคม เช่น ความต้องการได้รับความเคารพนับถือ ความต้องการมีความรู้ความสามารถ เป็นต้น
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (self-actualization) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล เช่น ความต้องการที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ ความต้องการทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เป็นต้น

เครื่องมือนี้ใช้เพื่อ

มีการนำลำดับขั้นของมาสโลว์มาใช้ในการเรียนการสอนเรื่องการตลาด เพื่อช่วยในการเข้าใจ แรงจูงใจ ของลูกค้า นักการตลาดจะวิเคราะห์ประวัติความต้องการของลูกค้าเพื่อหาวิธีดำเนินการทางการตลาด ถ้าผู้ผลิตออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า ลูกค้ามักจะเลือกผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างมากกว่าผลิตภัณฑ์แบบเดียวกันจากคู่แข่งธุรกิจระหว่างประเทศ

Maslow's hierarchy of human needs

(3) แนวคิดเกี่ยวกับอาหารฮาลาล

เครื่องหมายรับรองฮาลาลเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรศาสนาอิสลามเท่านั้น คือคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำ จังหวัด อาหารฮาลาลจึงเป็นเรื่องของความร่วมมือและผลประโยชน์ร่วมกันของ 3 ฝ่ายคือ มุสลิมผู้บริโภค ผู้ประกอบการและประเทศชาติกล่าวคือ

1. มุสลิมได้บริโภคอาหารฮาลาลที่เชื่อถือได้ว่าถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลาม มีคุณค่าอาหาร ถูกสุขอนามัยปลอดภัยจากสิ่งต้องห้ามทางศาสนาอิสลาม (ฮารอม) และสิ่งปนเปื้อนต่างๆ

2. ผู้ประกอบการได้รับผลประโยชน์ทางธุรกิจโดยตรงจนถึงการผลิตอาหารฮาลาลที่ถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลามและปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่า ด้วยการรับรองฮาลาลอย่างเคร่งครัด ตลอดจนบริหารคุณภาพอาหารตามมาตรฐานฮาลาล

3. ประเทศชาติได้รับผลประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรัฐบาลให้การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลอย่างครบวงจรทั้งในด้านการพัฒนาวัตถุดิบ ปัจจัยการผลิตของผู้ประกอบการตลาดและการปรับปรุงกลไกการรับรอง "มาตรฐานอาหารฮาลาล" ขององค์กรศาสนาอิสลาม เพื่อส่งออกอาหารฮาลาลสู่ตลาดโลก

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

หลักศาสนาอิสลาม มุสลิมมีความศรัทธาว่า "ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ นบีมุฮัมมัดเป็น ผู้สื่อ (รอซูล) ของอัลลอฮ์" และมุสลิมมีความเชื่ออย่างมั่นใจว่า อัลลอฮ์ คือผู้สร้างมนุษย์และสรรพสิ่งในจักรวาล ดังนั้น คำบัญชาของ อัลลอฮ์ (อัล-กุรอาน) คำสอนและแบบอย่างของ นบีมุฮัมมัด(ซุนนะห์) จึงเป็นเรื่องที่มุสลิมจะต้องปฏิบัติตามด้วยความจริงใจและจริงจังกล่าวคือ ปฏิบัติในสิ่งที่อนุมัติ (ฮาลาล) และไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ห้าม (ฮารอม) ด้วยความเต็มใจและยินดี ฮาลาล-ฮารอมในอิสลามจึงมิได้หมายความว่าเพียงการบริโภคอาหารเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงวิถีการดำเนินชีวิตในทุกด้าน เพราะอิสลามคือระบอบแห่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ อาหารฮาลาล (Halal Food) จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมในการบริโภค ส่วนผู้ที่มิใช่มุสลิม หากบริโภคอาหารฮาลาลก็จะได้ ประโยชน์ต่อสุขภาพเช่นเดียวกัน เพราะอาหารฮาลาลจะตั้งอยู่บนกระบวนการผลิตที่ถูกต้องตามข้อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม ปราศจากสิ่งต้องห้าม (ฮารอม) และมีคุณค่าทางอาหาร (ตอยยิบ) อัลลอฮ์ (ช.บ) ได้มีบัญชาไว้ใน บทที่2 วรรคที่168 แห่งคัมภีร์อัล-กุรอาน ความว่า "โอ้มนุษย์จงบริโภคสิ่งที่ยอนุมัติ (ฮาลาล) ที่ดี (ตอยยิบ) จาก สิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และจงอย่าตามบรรดาแก้วเดินของมาร (ชัยตอน) แท้จริงมันคือศัตรูที่ซัดแฉ่งของพวกเจ้า" และอัลลอฮ์ (ช.บ) ได้กำชับผู้ศรัทธาไว้ใน บทที่ 2 วรรคที่ 172 ความว่า "โอ้บรรดาผู้ศรัทธาจงบริโภคสิ่งที่เราได้ ให้เป็นปัจจัยยังชีพของพวกเจ้าจากสิ่งที่ดีทั้งหลายและจงขอบคุณอัลลอฮ์เถิด เฉพาะพระองค์ เท่านั้นที่พวกเจ้าจักเป็นผู้เคารพสักการะ" อาหารฮาลาลจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทั่วโลก ความหมายของคำ (ภาษาอาหรับ) "ฮาลาล ฮารอม ตอยยิบ มัสบูฮฮาลาล (Halal) แปลว่า อนุมัติ, อนุญาต (Permit) หรือถูกต้องตามกฎหมาย (Lawful) ฮารอม (Haram) แปลว่า ห้าม (Prohibit) หรือผิดกฎหมาย (Unlawful) ตรงข้ามกับคำว่า ฮาลาลตอยยิบ (Toyyib) แปลว่า ดีมีคุณค่า ปราศจากอันตรายมีสุขภาพ (Musbuh) แปลว่า เคลือบแคลงสงสัยว่า ฮาลาลหรือฮารอมนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้สอนว่า "ฮาลาลคือ สิ่งที่อัลลอฮ์ทรงอนุมัติให้เป็นสิ่งที่ถูกต้องในคัมภีร์ของพระองค์และฮารอม คือสิ่งที่พระองค์ ได้ทรงห้ามไว้ และที่เกี่ยวกับที่พระองค์ทรงนิ่งงั้นนั้นพระองค์ได้ทรงอนุมัติให้เป็นความโปรดปรานแก่ท่าน"

"สิ่งฮาลาลย่อมขัดแย้งและสิ่งฮารอมก็ขัดแย้ง แต่ระหว่างทั้งสองดังกล่าวนั้นมีสิ่งที่ไม่ชัดเจนอยู่ซึ่งคน ส่วนมากไม่รู้"

บรรดานักวิชาการอิสลามได้ให้คำ นิยามว่า "ฮาลาล คือ สิ่งที่อัลลอฮ์และรอซูล (นบีมุฮัมมัด) อนุมัติฮารอม คือ สิ่งที่อัลลอฮ์และรอซูลทรงห้าม มัสบูฮ คือ สิ่งที่ยังมีข้อเคลือบแคลงสงสัยและระบุไม่ได้ว่า ฮาลาลหรือฮารอม จนกว่า จะวินิจฉัยให้ชัดเจนอย่างใดอย่างหนึ่ง" อาหารฮาลาล (Halal Food) หมายถึง อาหารที่ได้ผ่านกรรมวิธีในการทำ ผสมปรุง ประกอบ หรือแปร สภาพ ตามศาสนบัญญัตินั่นเอง เป็นการรับประกันว่า ชาวมุสลิมโดยทั่วไปสามารถบริโภคอาหาร หรืออุปโภค สินค้าหรือบริการต่าง ๆ ได้โดยสนิทใจเราสามารถสังเกตผลิตภัณฑ์ ว่าเป็น "ฮาลาล" หรือไม่นั้น

ได้จากการประ ทับตรา “ฮาลาล” ที่ข้างบรรจุภัณฑ์นั้นเป็นสำคัญโดยสรุปอาหารตามหลักการอิสลามจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1.อาหารที่อนุมัติ (Halal Food)
- 2.อาหารที่ไม่อนุมัติ (Haram Food)
- 3.อาหารที่ยังมีข้อเคลือบแคลงน่าสงสัย (Masbuh Food)

หน่วยงานรับรองฮาลาลของไทย

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำหนดและประกาศใช้ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลของประเทศให้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามและมาตรฐานสากลที่ไม่ขัดและแย้ง ต่อหลักการศาสนาอิสลาม อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลแก่ผลิตภัณฑ์ฮาลาล เป็นหน่วยงานรับรอง ระบบงานฮาลาล (Halal Accreditation Body: HAB) เพื่อให้การรับรองแก่หน่วยงานตรวจสอบรับรองมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ฮาลาล (Halal Certification Body : HCB) ประสานงานและกำกับดูแลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานทางด้านกิจการฮาลาลให้สามารถดำเนินการได้สัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาล การรับรองฮาลาล ในเขตจังหวัด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จังหวัดใดที่ไม่มี คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้เป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเพื่อจำหน่ายและใช้ในกิจการของผู้ประกอบการเอง บริษัทหรือ โรงงานนั้นจะตั้งอยู่ในพื้นที่ใดก็ตาม ให้เป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ในการรับรองมาตรฐานฮาลาลและให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ส่วนผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้าจาก ต่างประเทศเพื่อใช้เป็นส่วนผสมของ ผลิตภัณฑ์ของสถานประกอบการนั้น สถานประกอบการที่อยู่ในจังหวัดใด ก็ตาม ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้นๆ

ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำเนินกิจการฮาลาล พ.ศ. 2552

ประกอบด้วย 11 หมวด ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป

หมวด 2 หน่วยงานรับรองฮาลาล

หมวด 3 ฝ่ายกิจการฮาลาล

หมวด 4 สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย

หมวด 5 ประเภทของการรับรอง

หมวด 6 การขอรับรองฮาลาลและการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล

หมวด 7 การออกหนังสือรับรองฮาลาล

หมวด 8 การควบคุมมาตรฐานฮาลาล

หมวด 9 การร้องคัดค้าน

หมวด 10 ค่าธรรมเนียมและเงินประกัน

หมวด 11 บทกำหนดโทษ

7.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษางานวิจัย คือ ผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามันซึ่ง จะประกอบไปด้วย

5 จังหวัดที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว คือ

1. จังหวัดภูเก็ต
2. จังหวัดพังงา
3. จังหวัดระนอง
4. จังหวัดกระบี่
5. จังหวัดตรัง

และนักท่องเที่ยวจากประเทศมุสลิมซึ่งจะประกอบไปด้วยประเทศ ดังต่อไปนี้

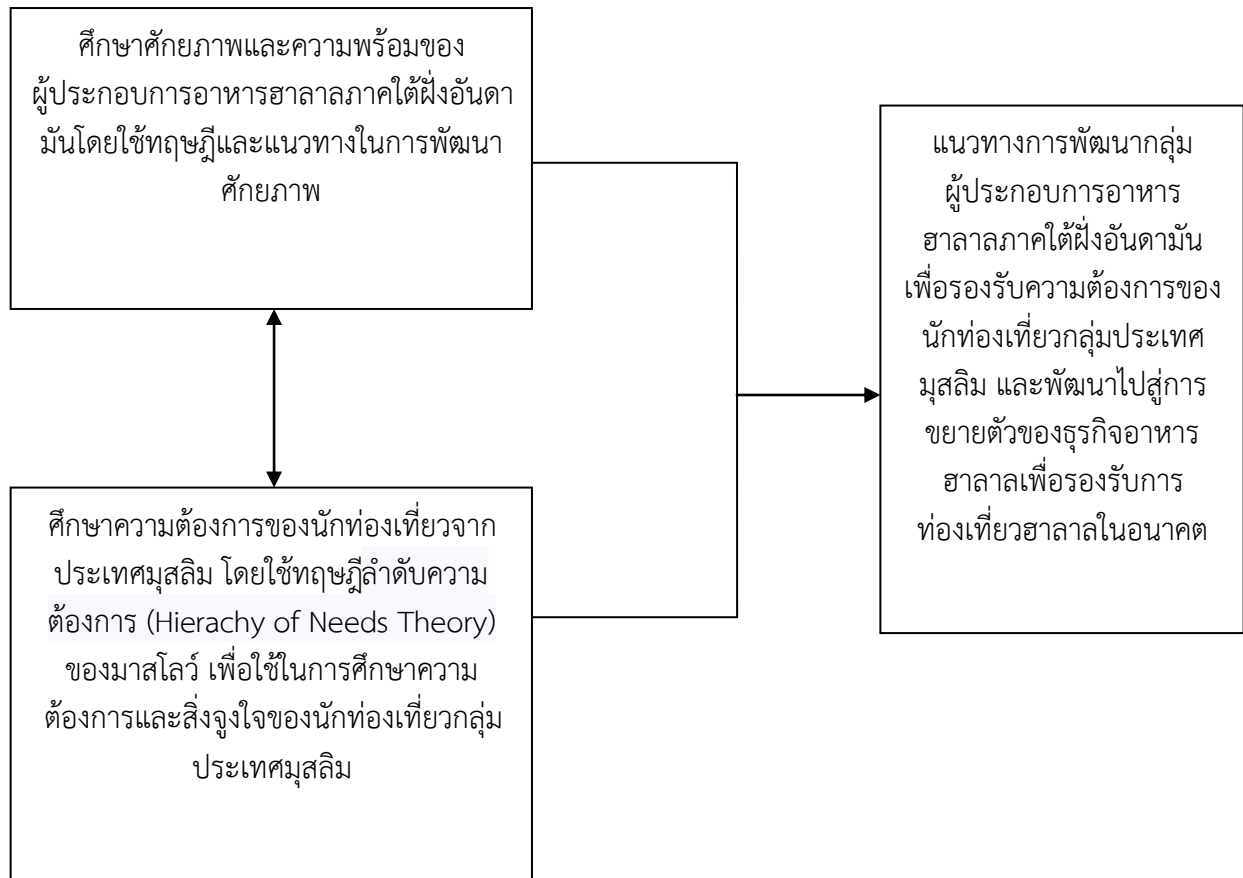
1. ประเทศอินโดนีเซีย
2. ประเทศมาเลเซีย
3. ประเทศปากีสถาน
4. ประเทศอินเดีย
5. ประเทศบังกลาเทศ

จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า ำ เพื่อให้ได้ ผู้ประกอบการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนักท่องเที่ยวจากประเทศมุสลิมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

7.3 ขอบเขตด้านเวลา

ปีงบประมาณ 1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2562

8. ทฤษฎี สมมุติฐาน (ถ้ามี) และกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

9. การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (information) ที่เกี่ยวข้อง

- (1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศักยภาพ
- (2) ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมาสโลว์
- (3) แนวคิดเกี่ยวกับอาหารฮาลาล
- (4) ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวจากประเทศมุสลิม
- (5) ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศักยภาพ

ศักยภาพ (potential) ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถที่ยังไม่พัฒนา หรือยังไม่พัฒนาเต็มที่ ศักยภาพเป็นพลังภายใน พลังที่ซ่อนไวหรือพลังแฝงที่ยังไม่ได้แสดงออกมาให้ปรากฏ หรือออกมาบางส่วนแต่ยังไม่หมด เช่น เมล็ดมะม่วงมีศักยภาพที่จะโตเป็นต้นมะม่วงหากได้ดินดี น้ำดี แดดดี ปุ๋ยดี เด็กจำนวนมากที่มีศักยภาพที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดี และเก่งหากได้รับการเลี้ยงดูที่ดี การศึกษาที่ดี สิ่งแวดล้อมที่ดี

ทางปรัชญา ศักยภาพ (potential-potentiality) ตรงกันข้ามกับคำว่า กรตุภาพ หรือ ภาวะที่เป็นจริง (actual-actuality) หรือเรียกกันด้วยภาษาต่างๆว่า ภาวะแฝง (potentia) กับ ภาวะจริง (actuality) ศักยภาพ (ภาษาละติน potentia) เป็นภาวะที่เปลี่ยนแปลงได้ เป็นไปได้ เกิดขึ้นได้ ตรงข้ามกับภาวะจริง (actus) ซึ่งในปรัชญาตะวันตกตั้งแต่ อริสโตเติล พุท ถึงความ สมบูรณ์ (perfection) ว่าเป็นภาวะความจริงที่บริสุทธิ์ actus purus

(pure action) เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ที่มา:ดร.เสรี พงศพิศ สถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มหาวิทยาลัยนเรศวร <http://www.nice.nu.ac.th> (ระบบออนไลน์)

เศียร เศต (2532: 23-25) ได้ให้คำนิยามคำว่า “ศักยภาพ” ไว้ว่า “ศักยภาพ หมายถึง การรู้จักตัวเอง ว่ากำลังทำอะไรอยู่ และสิ่งที่ทำอยู่นั้นถูกต้องหรือไม่ จงคิดดี ทำอะไรอย่างมีสติ และ นำสิ่งที่มียุทธศาสตร์มาสร้างด้วยตนเองให้ไปสู่ความสำเร็จ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับ 2542 (2542: 1095) ได้ให้ความหมายของ คำว่าศักยภาพไว้ว่า “ศักยภาพ หมายถึง ภาวะแฝงอำนาจหรือคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ อาจทำให้พัฒนาหรือให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ เช่น เขามีศักยภาพในการทำงานสูง น้ำตกขนาดใหญ่มีศักยภาพในการไหลลงงานได้มาก”

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2543 : 3) กล่าวว่า ศักยภาพ หมายถึง ผลการเรียนรู้ ที่เกิดจาก กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนผสมผสานกับคุณสมบัติ และคุณลักษณะ ที่ตกตะกอนติดตัวนอกจากความรู้ ในเนื้อหาวิชาหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งทักษะ และ คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม ยุคโลกาภิวัตน์ 3 องค์ประกอบหลักรวมกัน 9 ด้าน ดังนี้

- 1) ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ต่อการเรียนรู้ ในอนาคต ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร
- 2) ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ทักษะการจัดการ การทำงาน วมกับผู้อื่นได้ ความขยัน อดทน ประหยัด และอดออม
- 3) ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ การควบคุม ตนเองได้ ความรับผิดชอบ และความมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่น และ พัฒนา ศักยภาพ (Potentiality) เป็นพลังที่สร้างสมอยู่ในสมองของมนุษย์ เกิดขึ้นโดยการกระตุ้น จากสิ่งแวดล้อม อม สละ พัฒนา เชื่อมโยงเส นใยประสาทเป็นประสบการณ์แห่งการเรียนรู้ ศักยภาพ ของมนุษย์จะแสดงออกในลักษณะความสามารถ ซึ่งจะมีมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ไค แก กระบวนการจัดการเรียนการสอน บทบาทของ ผู้สอนผู้ยุทธศาสตร์การสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ไค แก การกระตุ้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วย ตนเอง พัฒนา และส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้เต็มตามขีดความสามารถอย่างเป็นไปตาม ธรรมชาติ การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามขีดความสามารถได้นั้น มีปัจจัยที่เกื้อหนุนหลายด าน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสมองของมนุษย์ ซึ่งเป นขุมพลังแห่ง การเรียนรู้ กระบวนการทำงานของสมองซีกข ยายและซีกขวา (Lateralization หรือ specialization) เป็นการศึกษาพัฒนาการทางพุทธิปัญญาอีกแนวหนึ่ง โดยมีแนวคิดว่าสมองแต่ละดานจะมีหน้าที่ ควบคุมระบบร่างกายด้านตรงกันข้าม ดังตาราง

ตาราง ความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างสมองซีกซ้าย และสมองซีกขวา

หน้าที่ของสมองซีกซ้าย	หน้าที่ของสมองซีกขวา
1. คิดเป็นเหตุผล	1. คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ
2. มีสามัญสำนึก จิตสำนึก	2. สัญชาตญาณ
3. คิดรายละเอียด	3. คิดสังเคราะห์
4. ทำงานที่ต้องทำทีละอย่าง	4. ศิลปะ ดนตรี ทิศทาง
5. การวิเคราะห์	5. ทำงานหลายๆ อย่างในเวลาเดียวกัน
6. ควบคุมเกี่ยวกับภาษา	6. มองภาพแบบรวมๆ
7. การพูด การเขียน	7. การผ่อนคลาย
8. การแสดงออก	8. จิตใต้สำนึก รับรู้และเข้าใจ
	9. สร้างกระบวนการอย่างรวดเร็ว

มีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับสมอง (คันสนีย์ ฉัตร คุปต์. 2542 : 207-214) มีคำถามเกี่ยวกับสมอง ดังนี้

1. ทำอย่างไรเราจะเรียนรู้ถึงวิธีการเรียนรู้ที่ดี
2. อะไรคือเทคนิคที่ดีที่สุดที่เราจะใช้เสริมสร้างความจำหรือทำให้จำได้ดี
3. อะไรคือเทคนิคที่จะใช้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
4. ทำอย่างไรเราถึงจะวางแผนและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ทำอย่างไรเราจึงจะเข้าใจสิ่งที่ครูสอนและสามารถจะรับรู้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ทำอย่างไรเราจะสามารถไขพลังอันมหาศาลจากสมองของเราได้เต็มศักยภาพที่มีอยู่

1. คือ ต้องเข้าใจในเรื่องของสมอง ซึ่งหมายถึงโครงสร้าง การทำงาน และปัจจัยที่ เสริมสร างการเจริญ พัฒนาของสมอง

2. คือแบบฉบับการเรียนรู้ (learning style) ของแต่ละคน เด็กแต่ละคนมีแบบฉบับการ เรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นการใช้เทคนิคการสอนต้องแตกต่างกันตามความต้องการของเด็ก ตาม ความสามารถของประสาทสัมผัสที่สำคัญ 3 ส่วน คือ การเห็น การได้ยิน และการเคลื่อนไหวของ ร่างกาย ครูสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ของเด็กได้ ถ้าวัดถึงสไตลการเรียนรู้ของเด็กแต่ละ คน เช่น เด็กเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสการเห็น ก็ควรจะให้ เขียน วาดรูป ถาดนัการเรียนรู้ด้วยการ ไดอิน ควรให้โตวาทที่ อภิปราย หรือเรียนรู้ด้วยการเคลื่อนไหว ควรให้ แสดงละคร ป น จะชวยให้เด็ก เขาใจและจำได้ดี

3. การทำให้ความจำหรือการเรียนรู้ดีขึ้นคือการทำให้แผนคร วาๆ ในสมอง การวางแผน ครวาวๆ ในสมอง จะใช้ทักษะสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่งสมองซีกซ้ายเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเพน 16 เหตุเพนผล สัญลักษณ์ ในขณะที่สมองซีกขวาคือเพนทักษะของรูปแบบ สีสัน รูปร่าง มาชวยในการ จำ การโน ตเอาไป ทอจะเพนการใช้สมองซีกช ยายอยางเดียวในขณะที่ถาจะให้เกิดประสิทธิภาพใน การเขาใจและความจำที่ดีขึ้น สมองซีกขวาก็จะต้องเชื่อมโยงข้อมูลที่รับมานี้เขาไปในสมองส่วนที่ เพนความจำและการเรียนรู้ของแต่ละคนก็จะแตกต่างกันออกไป ต้องใช้เทคนิคเขา มาชวยให้จำได้ ดีขึ้น คนใช้สมองขางซ้ายมากจะเพนคนชอบวิเคราะห์ สามารถแสดงความรู้สึกของตนเองได้ อยาง ชัดเจน เพนคนวางแผนงานเรียบร อย คนเหล่านี้งองคณิต วิทยาศาสตร์ สามารถทำ งานจนสำเร็จ แต่จะมีปัญหาเรื่องของความเครียด ฉะนั้นจะพยายามเพิ่มทักษะสมองซีกขวาเขาไป เช่น การวาด ภาพ การวางแผน และให้ใช้ความคิดสร าง สรรค สอนคนที่ใช้สมองซีกขวามาก มีความคิด สร างสรรค ชอบผจญภัย จำเอง เพนคนชอบมีความสามารถทางด าน ศิลปะ เขียนหนังสือ แต่งเรื่อง ตามจินตนาการ มีความสามารถทางการแสดงออก เช่น ละคร เพนคนไม่ค่อยมีระเบียบ ไม่ วางแผน ไม่ สามารถแสดงความคิดของตนเอง คนอื่นเขาใจได้ คนเหล่านี้งองพัฒนาในเรื่องการ จัดระบบ การ วางแผน สื่อสารให้คนอื่นเขาใจมากขึ้น

4. คือ ความคิด คิดเรื่องสำคัญ คิดอยางเพนเหตุเพนผล เช่น เรื่องกฎหมาย การพิพากษา จะเพนหน้าที่ของสมองซีกซ้าย เด็กควรได้รับการเสริมทักษะทางด้านของความคิดให้สามารถนำ ความรู้ ความเขาใจที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิณผลความคิดโดย วิธีการต่างๆ หลายวิธี เช่น การจัดลำดับเหตุก ารณ การสังเกต การวางแผน การตั้งสมมติฐาน

5. คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ความคิดสร้างสรรค์เพนหน้าที่ของสมอง ขางขวาเพนความสามารถที่จะสร างสิ่งใหม่ๆ ที่เพนตนกำเนิดไม่เคยมีมาก่อน จากงานวิจัยพบว่า ความคิดสร างสรรคสามารถเสริมสร างได้โดยการทำงานอยางเพนระบบ

6. คือ ความจำ (Memory) ความจำเกี่ยวกับหนาทา ชื่อ ข้อมูลต่างๆ รูปตต่างๆ ทักษะ เหล่านี้ฝึกฝนได้ ความจำมีการเปลี่ยนแปลงเมื่ออายุมากขึ้น โดยธรรมชาติสมองจะจำทุกอย่างได้ หมด แต่ไม่สามารถเรียกข้อมูลหรือความจำทั้งหมดมาใช้ ไดอยางมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการเห็นนำไปสัมพันธ์ กับจินตนาการ ชวยให้มี ความจำดีขึ้น ครูควรชวย เสริมทักษะทางด้านการเรียนรู้โดยประสาทสัมผัสเพื่อเสริมสร างความจำ นอกจากนี้ มีทฤษฎี

การเรียนรู้ด้วยสมองทั้งสองข้าง (Whole brain learning) เห็นได้ว่าคนเราแต่ละคนจะใช้สมองแต่ละ ข้างไม่เท่ากัน คนที่ใช้สมองข้างซ้ายมากจะเป็นคนที่ชอบ ละเอียด คิดอย่างมีเหตุผล เป็นคนชอบ ตัวเลข ลำดับเหตุการณ์ได้ดี ในขณะที่คนใช้สมองข้างขวามากจะเป็นเด็กที่ชอบเรียนรู้ด้วยภาพรวม ชอบศิลปะ เป็นนักจินตนาการ แต่ไม่ค่อยรายละเอียด หรือความคิดเป็นเหตุเป็นผล ข้อมูลจากการวิจัยใหม่ๆ เชื่อว่าการที่เราสามารถใช้สมองทั้งสองส่วนในการเรียนรู้ จะให้ ผลดีกว่าใช้ สมองข้างใดข้างหนึ่งเพียงข้างเดียว ครูควรจะทราบว่เด็กแต่ละคนใช้สมองแต่ละข้างไม่เหมือนกัน ดังนั้น เทคนิคการสอนจึงต้องขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ สมองของเด็กแต่ละคน เช่น เด็กที่ใช้ 17 สมองข้างขวามาก การเรียนรู้ จะต้องเป็นภาพรวมใหญ่ ๆ แล้วค่อยให้รายละเอียดภายหลัง และเด็ก จะเรียนรู้ ได้ดีถ้าใช้การวาดรูป จินตนาการเข้ามาช่วย

7. การศึกษา ด้านศิลปะและดนตรี จะมีส่วนช่วยให้สมองเจริญเติบโตหรือมีพัฒนาการ ดนตรีเป็นปัจจัย สำคัญช่วยในการเรียนรู้ ถ้าเราทำงานใช้สมองมากๆ อัตราการเต้นของหัวใจจะสูง คลื่นสมองของเราก็จะเร็วขึ้น กล้าม เนื้อจะเกิดการเกร็ง เมื่อผ่อนคลายหรือนั่งสมาธิกล้ามเนื้อจะ ผ่อนคลาย การเต้นของหัวใจจะช้าลง" (รองศาสตราจารย์ เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย <http://gotoknow.org/blog/ed-nuqakm/3652>: ระบบออนไลน์)

สรุปความคำวาศักยภาพ หมายถึง การกระทำในสิ่งที่ถูกต ้องอย่างมีสติ ก่อให้เกิด ความสำเร็จในสิ่งที่ สร้างหรือสิ่งที่กระทำ หรือหมายถึงคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ ที่อาจทำให้ พัฒนาหรือปรากฏเป็นที่ประจักษ์

นิยามหรือความหมายของการพัฒนาศักยภาพ

นภดล เวชสวัสดิ์ (2533: 12-15) ได้ให้นิยามของการพัฒนาศักยภาพไว้ ว่า “การพัฒนา ศักยภาพ หมายถึง แรงจูงใจ การตั้งเปาหมายที่ทำและพัฒนาตนเองให้ ไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสม และลงมือปฏิบัติจนบรรลุ ถึงจุดหมาย เป นทั้งความพร้อม และความสามารถในการลงมือปฏิบัติจน บรรลุถึงจุดหมาย เป นการเพิ่มพูนความ เชื่อมั่นในตนเอง และปลุกเสกทางไปสู่ความสำเร็จใน อนาคต”

สมิต อาชนิจกุล (2544: 21-25) ได้ให้ความหมายของคำ ว การพัฒนาศักยภาพ ไว้ ว่า “การพัฒนา ศักยภาพ หมายถึง การเข้าใจในตนเอง รูตนเอง วาดอนนี้เราทำอะไรอยู่ มีอะไร บกพร่องบาง สำรวจตัวเองให้ ถิ่นวน ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมาย ” จากนิยามและความหมายดังกล่าว สรุปได้ ว่า การพัฒนาศักยภาพ หมายถึง “ความพร้อม ความสามารถในการพัฒนาตนเองไปสู่ พฤติกรรมที่เหมาะสมและลงมือปฏิบัติและบรรลุ จุดมุ่งหมาย รวมทั้งใดเข้าใจในตนเอง สำรวจตัวเองเพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนาตนเองให้ไปสู่ จุดมุ่งหมาย”

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมาสโลว์

ความต้องการของมนุษย์

พจนานุกรมในไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ .ศ.2525 (2526 :323) กล่าวถึง “ความต้องการ ” ว่าหมายถึง ความอยาก ได้ ใครได้หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกายเกิดการความขาดสมดุล เนื่องมาจากมีสิ่งรบกวนกระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่งต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อ ตอบสนองความต้องการนั้นๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่ง และกั จะเกิดความต้องการใหม่ๆ เกิดขึ้นมา ทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด ดังที่ Samuelson (1917 อ้างใน ฤชณา ศักดิ์ศรี , 2534 : 159) กล่าวว่า มนุษย์นั้น เพียรพยายามทุกวิถีทางในอันที่จะให้บรรลุความต้องการที่ละชั้น เมื่อความ ต้องการชั้นแรกได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการชั้นนั้นก็จะลดความสำคัญลงจนหมดความสำคัญไป ไม่เป็นแรง กระตุ้นอีกต่อไป แต่จะเกิดความสนใจและความต้องการสิ่งใหม่อีกต่อไป แต่ความต้องการชั้นต้นๆ ที่ได้รับการ ตอบสนองไปเรียบร้อยแล้วนั้น อาจกลับมาเป็นความจำเป็นหรือความต้องการครั้งใหม่อีกได้ เมื่อการตอบสนองความ ต้องการครั้งแรกได้สูญเสียหรือขาดหายไป และความต้องการที่เคยมีความสำคัญจะลดความสำคัญลง เมื่อมีความ ต้องการใหม่ๆ เข้ามาแทนที่ นอกจากนั้นแล้ว Gilmer กล่าวว่า “มนุษย์มีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง เช่น อาหาร อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัยรวมทั้งสิ่งอื่นๆ ด้วย เช่น การยอมรับนับถือ สถานภาพ การเป็นเจ้าของ ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตาม

โดยทั่วไปความต้องการเหล่านี้ยากที่จะได้รับการตอบสนองจนอิ่มและพอใจทั้งๆ ที่ก็ได้รับอยู่แล้ว ”

ทุกวันนี้คนเราพยายามทำงานก็เพื่อจะสนองความต้องการของตน ทำงาน เพื่อเงินเพราะเงินเป็นสื่อกลางของการแลกเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ตามต้องการ แต่ถ้ามองให้ลึกลงไปแล้วการทำงานไม่ใช่เพื่อเงินแต่อย่างเดียวนะ เสรษฐมีเงินมหาศาลก็ยังทำงานทั้งๆ ที่ทำงานแล้วได้เงินเป็น ค่าตอบแทนเพียงเล็กๆ น้อยๆ การทำงานเพื่อเงิน เป็นเพียงเหตุผลประการหนึ่งเท่านั้น ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกมากที่คนต้องการได้จากการทำงาน ซึ่งบางครั้งเงินไม่สามารถซื้อความต้องการบางอย่างได้ เพราะความต้องการของมนุษย์ มีอยู่ 3 ประการ (เสถียร เหลืองอร่าม , 2525 : 10- 18 และ นิพนธ์ คันทเสรี, 2528 : 71)

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย หรือความต้องการทางสรีระ (Physical or Physiological Needs) หรือ ความต้องการปฐมภูมิ (Primary Needs) หรือ ความต้องการทางด้าน ชีววิทยา (Biological Needs) หรือความต้องการปฐมภูมิ (Primary) เป็นความต้องการทางชีววิทยา หรือ ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้น พื้นฐานอันดับแรกหรือขั้นต่ำสุดของมนุษย์ซึ่งจำเป็นในการ ดำรงชีวิต เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับชีวิต เป็นความต้องการเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ เพื่อการมีชีวิตอยู่ เป็นความต้องการที่มีมาตั้งแต่กำเนิด ในฐานะที่เป็นอินทรีย์ทาง กายภาพ เป็นแรงขับ (Drive) ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นแรงขับเคลื่อนทางกายภาพ เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตเพื่อความอยู่รอด จึงเป็นความต้องการพื้นฐานที่จะขาดเสียมิได้ ความต้องการชนิดนี้หากไม่ได้รับการตอบสนองจะมีความรู้สึกถึงเครียดอยู่ตลอดเวลา และมีความกระวนกระวาย เช่น ความต้องการอากาศหายใจ อาหาร ความอบอุ่น น้ำ ยารักษาโรค อุดมภูมิที่เหมาะสม เครื่องนุ่งห่ม การเคลื่อนไหวทางร่างกาย การขับถ่าย ความต้องการเรื่องเพศ การพักผ่อนนอนหลับ ที่อยู่อาศัย ถ้าขาดความต้องการประเภทนี้เพียงประการใดประการหนึ่งชีวิตจะต้องมีอันเป็นไป เพราะความต้องการนี้เป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับมนุษย์ทุกคนจะขาดเสียมิได้ การแสวงหาสิ่งต่างๆ มาเพื่อตอบสนองความต้องการในทางกายของมนุษย์ นี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสังคม วัฒนธรรม การฝึกอบรม สิ่งแวดล้อม ศาสนา เศรษฐกิจ ฯลฯ

2. ความต้องการทางด้านจิตใจ จ หรือ ความต้องการในระดับสูง หรือ ความต้องการทางด้านจิตวิทยา หรือความต้องการทุติยภูมิ หรือความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่ (Psychological Needs or Secondary Needs or Acquired Needs) เป็นความต้องการที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายหลัง หลังจากความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนอง แล้ว บางครั้งจึงเรียกความต้องการทางจิตใจว่า “ความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่ ” (Acquired Needs) เพราะเป็นความต้องการที่เกิดจากความรู้ และ การเรียนรู้ประสบการณ์ การสนองตอบต่างๆ ก็เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ เป็นแรงขับ (Drive) ชนิดหนึ่งที่ไม่หยุดอยู่กับที่ (Dynamic) ไม่มีรากฐานจากความต้องการทางร่างกาย แต่อาศัยกลไกทางสมอง ที่สั่งสมจากประสบการณ์ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจเหมือนกันหรือต่างกันก็ได้ เนื่องจากแต่ละคนมีระดับความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ และประสบการณ์ ความต้องการทางจิตใจเป็นความต้องการที่สลับซับซ้อน และมีความแตกต่างกันมากระหว่างบุคคล

3. ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการทางจิตใจนั่นเอง แต่เน้นหนักในด้านความต้องการที่จะดำรงชีวิตให้เป็นที่ยอมรับนับถือของคนอื่น หรือมีความเป็นอยู่ดีกว่าบุคคลอื่น เช่น ต้องการความปลอดภัย ต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ต้องการความยอมรับในสังคม ต้องการความก้าวหน้า เป็นต้น ตามธรรมชาติแล้วมนุษย์มีความต้องการมากมายหลายอย่าง จนไม่มีขอบเขตจำกัด ซึ่งทั้งความต้องการที่เกิดจากความคิดคำนึง หรือความต้องการด้านจิตใจ หรือความต้องการทางกาย ซึ่งเป็นความต้องการที่ขาดมิได้ และในบรรดาความต้องการต่างๆ ของมนุษย์นั้นยากที่จะได้รับการสนองตอบจนเป็นที่พอใจ เพราะเป็นเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล

ความต้องการตามแนวความคิดของมาสโลว์

มาสโลว์ (Dr. Abraham H. Maslow) นักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยมได้อธิบายเรื่อง ความต้องการ ของมนุษย์ว่าเป็น ลำดับทั้งหมด 5 ชั้น (Five general system of needs) โดยเขียนเป็นรูปพีระมิดแห่งความต้องการไว้ แสดงความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์ (Basic needs) เป็นทฤษฎีการจูงใจ ซึ่งเป็นคนแรกที่ได้เขียนขึ้น เรียกว่า “Maslow’s General theory of human mativation” (เสถียร เหลืองอร่าม , 2519 : 325) Maslow กำหนดหลักการว่าบุคคล พยายามสนองความต้องการของตนเพื่อความอยู่รอดและความสำเร็จของชีวิต Needs หมายถึงความต้องการ อันจำเป็น ซึ่งชีวิตจะขาดเสียมิได้ ผลจากการศึกษาพบว่าทุกกริยาท่าทาง หรืออาการที่มนุษย์แสดงออกมา เป็นรูป ของพฤติกรรมนี้ก็เพราะแรงผลักดันจากความต้องการเป็นกำลังสำคัญให้แสดงออกมา ความต้องการอาจเกิดขึ้นได้จากการ เรียนรู้ที่ได้มาภายหลัง และจากสิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยไม่ต้องเรียนรู้เป็นความต้องการทางชีววิทยา (Biological Needs) ทั้งที่เป็นสิ่งที่แสดงออกมาให้เห็น ได้และเป็นสิ่งที่ซ่อนตัวอยู่ ทฤษฎีแห่งการจูงใจของ Maslow กล่าวถึง ความต้องการ (Need) ของมนุษย์ โดยมีสมมุติฐาน กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้ (กาญจนา เรื่องรจิตปกรณ, 2530 : 227)

1. ความต้องการจำเป็นทางร่างกาย (Physiological Needs) สามารถแยกออกเป็นประเภทหนึ่งต่างหาก เป็นเอกเทศ จากการจูงใจประเภทอื่นๆ ได้เพราะเป็นความต้องการพื้นฐานที่ทุกคนต้องการเหมือนกัน
2. ความต้องการจำเป็น (Need) ทางกายเป็นความต้องการหลักของทุกคน
3. ความต้องการ (Needs) อย่างอื่นๆ จะอันตรธานไป หมดไปเมื่อความต้องการมนุษย์ทาง กายยังไม่ได้รับการ ตอบสนองตามความพอใจ เพราะยังถูกรอบำงำด้วยความจำเป็นทางสรีระอยู่
4. ความต้องการอย่างอื่นที่สูงขึ้นไปจะเริ่มปรากฏเมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับการสนองตอบเพียงพอแล้ว ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทน
5. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองเพียงพอแล้ว จะไม่เป็นอุปสรรคต่อความต้องการระดับสูงกว่า ความต้องการที่ ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นแรงจูงใจสำหรับพฤติกรรมนั้นอีกต่อไป และอินทรีย์นั้นจะถูกครอบงำด้วยความต้องการ อื่นที่ยังไม่เพียงพอ ความต้องการที่ไม่ได้รับการ ตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมมนุษย์
6. บุคคลส่วนใหญ่ในสังคมมนุษย์ ต้องการโลกที่มีแต่ความปลอดภัยมีระเบียบแบบแผน และสามารถพยากรณ์ล่วงหน้า ได้
7. คนที่ทำลายความต้องการทางด้านความรัก และการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หมายถึงคนที่ไม่ต้องการความรักและ ไม่ชอบการเข้าสังคมเป็นการกระทำของบุคคลที่ปรับตัวเองไม่ได้ และเป็นโรคประสาท
8. ทุกๆ คนในสังคมย่อมต้องการและปรารถนาที่จะมีความเป็นอยู่อย่างมั่นคง ได้รับการเคารพ นับถือ ยกย่อง สรรเสริญ ประเมินค่าตน และมีความต้องการความแข็งแรง ความสำเร็จ ผลาดีปราดเปรื่อง ต้องการมีเกียรติยศ ชื่อเสียง มีฐานะ มีเกียรติภูมิ มีความสำคัญ และเป็นที่ยอมรับของสังคม
9. มนุษย์ทุกคนมีความต้องการ และความต้องการนี้มีอยู่ตลอดเวลาเป็นกระบวนการที่ไม่มีที่สิ้นสุด เริ่มตั้งแต่เกิด จนกระทั่งตาย ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่น จะเกิดขึ้นมาแทนที่
10. ความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ (A hierarchy of needs) จากต่ำไปหาสูง กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง แทนที่

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้น ของมนุษย์ แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับ ความคิดสำคัญของทฤษฎีนี้ก็คือ ความต้องการส่วนใหญ่ในระดับที่ต่ำกว่าต้องได้รับการตอบสนองก่อนที่จะมีความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไปจะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้มิได้หมายความว่าความต้องการมากกว่าหนึ่งระดับไม่อาจเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ความต้องการของมนุษย์เป็นจุดเริ่มต้นของการจูงใจ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่มีความต้องการไม่สิ้นสุด ตั้งแต่เกิดจนตายมนุษย์ทุกคนมีความต้องการตลอดเวลา และจะต้องมากขึ้นเรื่อยไป ความต้องการของมนุษย์จัดเป็นขั้นตอนตามความสำคัญจากต่ำไปสูง ซึ่งเรียกว่า ความต้องการมูลฐาน 5 ขั้น มาสโลว์จัดลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ไว้อย่างมีระเบียบเรียกว่า Hierarchy of human needs เรียงลำดับขั้นจากต่ำไปสูง ถ้าความต้องการในขั้นแรกๆ ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ก็ยังไม่มีความต้องการในขั้นสูงถัดไป ดังนี้

1. ความต้องการพื้นฐานทางสรีระ (Basic physiological needs or Biological Needs , Physical Needs) คือ ความต้องการบำบัดความหิวกระหาย ต้องการพักผ่อน ต้องการเรื่องกามารมณ์ ต้องการบำบัดความเจ็บปวดและความไม่สมดุลทางร่างกายต่างๆ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs and security) คือ ต้องการความมั่นคง ต้องการการป้องกันอันตราย ต้องการระเบียบ ต้องการทำนายอนาคต
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs or Social Needs) คือ ต้องการเพื่อน ต้องการผู้ร่วมงาน ต้องการครอบครัว ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ต้องการใกล้ชิดกับเพศตรงข้าม
4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs, Self-Esteem Needs) คือ ต้องการความนับถือ ต้องการความมั่นคงซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเห็นของคนโดยทั่วไป ต้องการความพอใจ ชมเชย นิยม ต้องการความมั่นใจในตนเอง ต้องการคุณค่าในตนเอง ต้องการยอมรับตนเอง
5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs, Self-realization , Self-fulfillment Needs) คือ ต้องการไปให้ถึงความสามารถสูงสุดของตนเอง ต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตน ต้องการทำสิ่งที่เหมาะสมที่สุด ต้องการความงอกงามและขยายความต้องการให้ถึงที่สุด ค้นพบความจริง สร้างสรรค์ความงาม ส่งเสริมความยุติธรรม สร้างระเบียบ

3 แนวคิดเกี่ยวกับอาหารฮาลาล

เครื่องหมายรับรองฮาลาลเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรศาสนาอิสลามเท่านั้น คือคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำ จังหวัด อาหารฮาลาลจึงเป็นเรื่อง ของความร่วมมือและผลประโยชน์ร่วมกันของ 3 ฝ่ายคือ มุสลิมผู้บริโภค ผู้ประกอบการและประเทศชาติกล่าวคือ

1. มุสลิมได้บริโภคอาหารฮาลาลที่เชื่อถือ ว่าถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลาม มีคุณค่าอาหาร ถูกสุข อนามัยปลอดภัยจากสิ่งต้องห้ามทางศาสนาอิสลาม (ฮารอม) และสิ่งปนเปื้อนต่างๆ

2. ผู้ประกอบการได้รับผลประโยชน์ทางธุรกิจโดยตรงถึงการผลิตอาหารฮาลาลที่ถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลามและปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่า ด้วยการรับรองฮาลาลอย่างเคร่งครัด ตลอดจนบริหารคุณภาพอาหารตามมาตรฐานฮาลาล

3. ประเทศชาติได้รับผลประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรัฐบาลให้การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลอย่างครบวงจรทั้งในด้านการพัฒนาวัตถุดิบ ปัจจัยการผลิตของผู้ประกอบการการตลาดและการปรับปรุงกลไกการรับรอง "มาตรฐานอาหารฮาลาล" ขององค์กรศาสนาอิสลาม เพื่อส่งออกอาหารฮาลาลสู่ตลาดโลก

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

หลักศาสนาอิสลาม มุสลิมมีความศรัทธาว่า "ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ นบีมุฮัมมัดเป็นผู้สื่อ (รอสูล) ของอัลลอฮ์" และมุสลิมมีความเชื่ออย่างแน่วแน่ในว่า อัลลอฮ์ คือผู้สร้างมนุษย์และสรรพสิ่งในจักรวาล ดังนั้น คำบัญชาของ อัลลอฮ์ (อัล-กุรอาน) คำสอนและแบบอย่างของ นบีมุฮัมมัด(ซุนนะห์) จึงเป็นเรื่องที่มุสลิมจะต้องปฏิบัติตามด้วยความจริงใจและจริงจังกล่าวคือ ปฏิบัติในสิ่งที่อนุมัติ (ฮาลาล) และไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ห้าม (ฮารอม) ด้วยความเต็มใจและยินดี ฮาลาล-ฮารอมในอิสลามจึงมิได้หมายความว่าเพียงการบริโภคอาหารเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงวิถีการดำเนินชีวิตในทุกด้าน เพราะอิสลามคือระบอบแห่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ อาหารฮาลาล (Halal Food) จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมในการบริโภค ส่วนผู้ที่มิใช่มุสลิม หากบริโภคอาหารฮาลาลก็จะได้ ประโยชน์ต่อสุขภาพ เช่นเดียวกัน เพราะอาหารฮาลาลจะตัด ออกระบบการผลิตที่ถูกตัด ออตามข้อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม ปราศจาก สิ่งต้องห้าม (ฮารอม) และมีคุณค่าทางอาหาร (ตอยยิบ) อัลลอฮ์ (ช.บ) ได้มีบัญชาไว้ใน บทที่2 วรรคที่168 แห่งคัมภีร์ อัล-กุรอาน ความว่า "โอ้มนุษย์จงบริโภคสิ่งที่ยอดิน (ฮาลาล) ที่ดี (ตอยยิบ) จาก สิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และจงอย่าตาม บรรดาก้าวเดินของมาร (ชัยตอน) แท้จริงมันคือศัตรูที่ชัดแจ้งของพวกเจ้า" และอัลลอฮ์ (ช.บ) ได้กำชับผู้ศรัทธาไว้ใน บทที่ 2 วรรคที่ 172 ความว่า "โอ้บรรดาผู้ศรัทธาจงบริโภค สิ่งที่เราได้ ให้เป็นปัจจัยยังชีพของพวกเจ้าจากสิ่งที่ดี ทั้งหลายและจงขอบคุณอัลลอฮ์เถิด เฉพาะพระองค์ เท่านั้นที่พวกเจ้าจักเป็นผู้เคารพสักการะ" อาหารฮาลาลจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทั่วโลก ความหมายของคำ (ภาษาอาหรับ) "ฮาลาล ฮารอม ตอยยิบ มัสบูฮฮาลาล (Halal) แปลว่า อนุมัติ, อนุญาต (Permit) หรือถูกต้องตามกฎหมาย (Lawful) ฮารอม (Haram) แปลว่า ห้าม (Prohibit) หรือผิดกฎหมาย (Unlawful) ตรงข้ามกับคำว่า ฮาลาลตอยยิบ (Toyyib) แปลว่า ดีมีคุณค่า ปราศจากอันตรายมีสุขภาพ (Musbuh) แปลว่า เคลือบแคลงสงสัยว่า ฮาลาลหรือฮารอมนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้สอนว่า "ฮาลาลคือ สิ่งที่ยอดินหรืออนุมัติให้เป็นสิ่งที่ถูกต้องในคัมภีร์ของพระองค์และฮารอม คือสิ่งที่พระองค์ ได้ทรงห้ามไว้ และที่เกี่ยวกับที่พระองค์ทรงนิ่งเฉยนั้นพระองค์ได้ทรงอนุมัติให้เป็นความโปรดปรานแก่ท่าน"

"สิ่งฮาลาลย่อมขัดแย้งและสิ่งฮารอมก็ขัดแย้ง แต่ระหว่างทั้งสองดังกล่าวมีสิ่งที่ไม่ชัดเจนอยู่ซึ่งคน ส่วนมากไม่รู้"

บรรดานักวิชาการอิสลามได้ให้คำ นิยามว่า "ฮาลาล คือ สิ่งที่ยอดินและรอสูล (นบีมุฮัมมัด) อนุมัติฮารอม คือ สิ่งที่ยอดินและรอสูลทรงห้าม มัสบูฮ คือ สิ่งที่ยังมีข้อเคลือบแคลงสงสัยและระบุไม่ได้ว่า ฮาลาลหรือฮารอม จนกว่า จะวินิจฉัยให้ชัดเจนอย่างใดอย่างหนึ่ง" อาหารฮาลาล (Halal Food) หมายถึง อาหารที่ได้ผ่านกรรมวิธีในการทำ ผสมปรุง ประกอบ หรือแปร สภาพ ตามศาสนบัญญัตินั่นเอง เป็นการรับประกัน ว่า ชาวมุสลิมโดยทั่วไปสามารถบริโภคอาหาร หรืออุปโภค สินค้าหรือบริการต่าง ๆ ได้โดยสนิทใจเราสามารถสังเกตผลิตภัณฑ์ ว่าเป็น "ฮาลาล" หรือไม่นั้น ได้จากการประทับตรา "ฮาลาล" ที่ข้างบรรจุภัณฑ์นั้นเป็นสำคัญโดยสรุปอาหารตามหลักการอิสลามจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1.อาหารที่อนุมัติ (Halal Food)
- 2.อาหารที่ไม่อนุมัติ (Haram Food)
- 3.อาหารที่ยังมีข้อเคลือบแคลงสงสัย (Masbuh Food)

หน่วยงานรับรองฮาลาลของไทย

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำหนดและประกาศใช้ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลของประเทศให้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามและมาตรฐานสากลที่ไม่ขัดและแย้ง ต่อหลักการศาสนาอิสลาม อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลแก่ผลิตภัณฑ์ฮาลาล เป็นหน่วยงานรับรองระบบงานฮาลาล (Halal Accreditation Body: HAB) เพื่อให้การรับรองแก่หน่วยงานตรวจสอบรับรองมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ฮาลาล (Halal Certification Body : HCB) ประสานงานและกำกับดูแลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานทางด้านกิจการฮาลาลให้สามารถดำเนินการได้สัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาล การรับรองฮาลาล

ในเขตจังหวัด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จังหวัดใดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้เป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเพื่อจำหน่ายและใช้ในกิจการของผู้ประกอบการเอง บริษัทหรือโรงงานนั้นจะตั้งอยู่ในพื้นที่ใดก็ตาม ให้เป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ในการรับรองมาตรฐานฮาลาลและให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ส่วนผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเพื่อใช้เป็นส่วนผสมของ ผลิตภัณฑ์ของสถานประกอบการนั้น สถานประกอบการที่อยู่ในจังหวัดใดก็ตาม ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้นๆ

ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำเนินกิจการฮาลาล พ.ศ. 2552

ประกอบด้วย 11 หมวด ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป

หมวด 2 หน่วยงานรับรองฮาลาล

หมวด 3 ฝ่ายกิจการฮาลาล

หมวด 4 สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย

หมวด 5 ประเภทของการรับรอง

หมวด 6 การขอรับรองฮาลาลและการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล

หมวด 7 การออกหนังสือรับรองฮาลาล

หมวด 8 การควบคุมมาตรฐานฮาลาล

หมวด 9 การร้องคัดค้าน

หมวด 10 ค่าธรรมเนียมและเงินประกัน

หมวด 11 บทกำหนดโทษ

4 ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวจากประเทศมุสลิม

ปัจจุบัน ศักยภาพของตลาดนักท่องเที่ยวมุสลิมเริ่มเป็นที่จับตามองมากขึ้น ทั้งโลกมีประชากรมุสลิม 1.57 พันล้านคน คิดเป็นร้อยละ 23 ของจำนวนประชากรโลก โดยมุสลิมร้อยละ 20 อยู่ในทวีปเอเชีย ประเทศที่มีมุสลิมมากที่สุดในโลกคือ อินโดนีเซีย มีมากถึง 203 ล้านคน จากประชากรของประเทศ 243 ล้านคน มาเลเซีย 17 ล้านคน ปากีสถาน 174 ล้านคน อินเดีย 161 ล้านคน บังกลาเทศ 145 ล้านคน ประเทศที่ไม่ใช่ประเทศมุสลิมมีชาวมุสลิมอาศัยอยู่รวมกันถึง 300 ล้านคน เช่น จีน รัสเซียและเยอรมนี มีมุสลิมอยู่ 22 ล้านคน 16 ล้านคน และ 4 ล้านคน ตามลำดับ จากการวิจัยของ Crescent rating ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวแบบฮาลาลในสิงคโปร์ร่วมกับ Dinar Standard บริษัทในสหรัฐฯที่ติดตามตลาดในวิถีชีวิตของมุสลิม พบว่า ปี 2554 นักท่องเที่ยวมุสลิมทั่วโลกเป็นตลาดเฉพาะกลุ่มที่มีมูลค่าตลาด 126,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คาดว่าความต้องการจะเติบโตขึ้นถึง ร้อยละ 4.8 ต่อปี ไปจนถึงปี 2563 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยทั่วโลกที่คิดเป็นร้อยละ 3 และจำนวนชาวมุสลิมทั่วโลกจะเพิ่มจากตัวเลขปัจจุบัน 1,600 ล้านคน ไปเป็น 2,200 ล้านคนในปี 2573 คิดเป็นร้อยละ 26.4 ของประชากรโลก เมื่อก้าวสู่ AEC ในปี 2558 อินโดนีเซียจะกลายเป็นโอกาสที่เพิ่มขึ้นในการสร้างรายได้เข้าสู่ไทย เพราะนอกจากอินโดนีเซียจะเป็นประเทศที่

มีประชากรชาวมุสลิมมากที่สุดในโลกแล้วยังเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่สุดในอาเซียนอีกด้วย โดยร้อยละ 20 ของจำนวนมุสลิมในประเทศ หรือ 40 ล้านคนจัดอยู่ในกลุ่มมีกำลังซื้อสูงและนิยมที่จะเดินทางออกไปท่องเที่ยวต่างประเทศ หลายประเทศพยายามที่จะเข้าไปเจาะตลาดนักท่องเที่ยวชาวจีนอินโดนีเซียเพราะเห็นศักยภาพในขนาดตลาดและกำลังซื้อ ประกอบกับเศรษฐกิจอินโดนีเซียยังอยู่ในช่วงขาขึ้น GDP เติบโตที่ร้อยละ 6.2 ต่อปีจีนและญี่ปุ่นกำลังพุ่งเป้าไปยังตลาดนักท่องเที่ยวมุสลิมในอินโดนีเซียเช่นกัน โดยจีนใช้กลยุทธ์โมเดลเป็นกรณีศึกษาการเปิดตลาดท่องเที่ยวในประเทศมุสลิมเพื่อนำเสนอเส้นทางและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวมุสลิมในประเทศอินโดนีเซีย พร้อมก่อตั้งเครือข่ายพันธมิตรการท่องเที่ยวขึ้นเพื่อดึงดูดลูกค้ามุสลิมโดยเฉพาะ และเตรียมดึงดูดให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนก่อสร้างโรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหารสำหรับชาวมุสลิม เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมแก่ชาวมุสลิมส่วนญี่ปุ่นเน้นการรุกรอบรม จัดสัมมนาให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วนเกี่ยวกับวัฒนธรรมมุสลิม การต้อนรับนักท่องเที่ยวมุสลิม จัดทำเว็บไซต์เกี่ยวกับวัฒนธรรมมุสลิมโดยเฉพาะเพื่อให้ชาวญี่ปุ่นโดยทั่วไปได้ศึกษา โรงแรมในญี่ปุ่นได้เตรียมห้องละหมาดที่จัดทำอย่างถูกต้อง มีอาหารฮาลาลไว้บริการนักท่องเที่ยว มีรายชื่อร้านอาหารที่มีอาหารฮาลาลไว้สำหรับพาทัวร์ชาวมุสลิมไปทาน นอกจากนี้ ยังมีแผนพัฒนาธุรกิจอาหารฮาลาลสำหรับนักท่องเที่ยวในญี่ปุ่นอย่างชัดเจน รวมไปถึงการยกเว้นวีซ่าให้แก่นักท่องเที่ยวชาวจีนอินโดนีเซียเพื่อเพิ่มนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม ประเทศไทยมีโอกาสเข้าไปเจาะนักท่องเที่ยวจากตลาดอินโดนีเซียได้ เนื่องจากมีปัจจัยบวกทั้งระยะการเดินทางที่ใกล้และสะดวก สามารถบินตรงได้โดยใช้เวลาเพียง 3 ชั่วโมงเศษ ชาวจีนอินโดนีเซียมีความนิยมชมชอบในอาหารไทย ประเทศไทยมีความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยวและราคาไม่แพง จากข้อมูลของสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวประเทศไทยอินโดนีเซีย (อาซีต้า) ระบุว่า จำนวนนักท่องเที่ยวอินโดนีเซียเดินทางเข้ามาเที่ยวประเทศไทยมีอยู่ 200,000 คน ซึ่งยังมีโอกาสเติบโตได้อีกมากแนวโน้มตลาดท่องเที่ยวมุสลิมอินโดนีเซียยังคงสดใสสำหรับประเทศไทย หากเพียงแต่จะต้องเข้าใจในเบื้องต้นก่อนว่าการท่องเที่ยวอิสลามหรือการท่องเที่ยวเชิงชารีอะฮ์ นั้นมีความแตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป ตรงที่การท่องเที่ยวเชิงชารีอะฮ์ นั้นไม่ใช่การเดินทางทางศาสนาหรือการเดินทางไปแสวงบุญ แต่คือการพักผ่อนและท่องเที่ยวที่เป็นไปตามหลักการอิสลาม เช่น อาหารและเครื่องดื่มจะต้องไม่มีเนื้อหมูและแอลกอฮอล์ และการแยกผู้ชายผู้หญิงในงานหรือสถานที่ที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมุสลิมมีเงื่อนไขและความต้องการที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวอื่นๆ ทั้งเรื่องเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย อาหาร ที่พัก การเดินทางและการเลือกซื้อสินค้า ดังนั้น นักท่องเที่ยวมุสลิมจะกังวลในเรื่องการได้รับการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ในระหว่างการท่องเที่ยวว่าจะผิดหรือขัดต่อหลักศาสนาหรือไม่ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานสำหรับชาวมุสลิม ได้แก่ โรงแรมที่มีเครื่องหมายกิบลาต์ (บอกทิศทางของมัสยิด) ป้ายบอกทางไปยังห้องละหมาด ผ้าปูละหมาด อาหารฮาลาล ห้องน้ำที่มีสายฉีดน้ำสำหรับชำระล้างร่างกาย และการท่องเที่ยวที่มีเวลาสำหรับการละหมาดประจำวัน ประเทศไทยยังขาดการเตรียมความพร้อมในสิ่งเหล่านี้อยู่ หากประเทศไทยต้องการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากตลาดนักท่องเที่ยวมุสลิมนี้ ควรจะต้องสร้างโครงสร้างพื้นฐานสำหรับบริการนักท่องเที่ยวมุสลิม ศึกษาแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวและนำโมเดลการเจาะตลาดนักท่องเที่ยวมุสลิมของจีนและญี่ปุ่นมาเป็นแบบอย่าง แนะนำแนวทางการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมุสลิมแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อยกระดับและเตรียมความพร้อมบริการนักท่องเที่ยวมุสลิมให้รู้สึกสบายเหมือนอยู่บ้าน เพิ่มอาหารและสินค้าที่เป็นฮาลาลให้มากขึ้น รวมถึงมีไกด์ที่สามารถพูดภาษาอินโดนีเซียได้พอเพียงกับความต้องการ นอกจากนี้ ภาครัฐจำเป็นต้องร่วมมืออย่างเต็มที่กับโรงแรม ตัวแทนการท่องเที่ยวและร้านอาหาร วางแผนที่จะส่งเสริมและสร้างแพคเกจทัวร์ที่มีเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยวมุสลิม สิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวมุสลิมให้เข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยได้อย่างแน่นอน

5 ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วยจังหวัดกระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต และระนอง ศักยภาพของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง) เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพโดดเด่นในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ โดยมีเกาะภูเก็ตเป็นศูนย์กลางที่ได้รับ สมญานามว่าเป็น “ไข่มุกอันดามัน” และมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ เช่น หมู่เกาะพีพี หมู่เกาะสิมิลัน หมู่เกาะสุรินทร์ เป็นต้น จังหวัดระนอง - ธุรกิจการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ - ธุรกิจประมง แพปลา และที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมประมงทะเล - ธุรกิจหัตถกรรม เช่น กระเป๋าหนังปลากระเบน จังหวัดกระบี่ - ธุรกิจการท่องเที่ยว และบริการที่เกี่ยวข้อง - ธุรกิจผลิตอาหารจากสินค้าเกษตร จังหวัดภูเก็ต - ธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น สปา โรงแรม บ้านพัก บริการนันทนาการ เรือเช่าเที่ยวต่าง ๆ - ธุรกิจทางการศึกษา - ธุรกิจด้านไอซีที สารสนเทศที่รองรับธุรกิจการท่องเที่ยวสมัยใหม่ในด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ - ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ จังหวัดพังงา - ธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง - ธุรกิจผลิตสินค้าหัตถกรรม จังหวัดตรัง - ธุรกิจแปรรูปไม้ยางพารา - ธุรกิจอาหาร ร้านอาหาร โรงแรม ศักยภาพพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ศักยภาพของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน คือ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับนานาชาติ โดยมี เกาะภูเก็ตเป็นศูนย์กลาง มีแหล่งนิเวศน์ป่าชายเลนและนิเวศน์ธรรมชาติป่าเขาในจังหวัดพังงา-กระบี่-ตรัง และ แหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดระนองที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา ส่วนการผลิตภาคการเกษตรมี จังหวัดกระบี่เป็นแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันและอุตสาหกรรมน้ำ มันปาล์ม ดังนั้น การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันต้องเชื่อมโยงภาคเกษตรและภาคบริการให้เป็นภาพกลุ่มจังหวัดอันดามันแล ะทุกจังหวัดได้ประโยชน์ โดยพุ่งเป้าสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับนานาชาติแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน คือ ร่วมกันเกื้อหนุน และเชื่อมโยง โดย“หัวใจการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก World Class Beach Destination” คือ การพัฒนาสิ่งดึงดูดใจ และผลิตภัณฑการท่องเที่ยวอันดามันให้เชื่อมโยงและเกื้อหนุนซึ่งกัน และกัน (Product/Supply) การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการเพื่อรักษานักท่องเที่ยวเดิม และเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวคุณภาพ (Marketing/Demand) การพัฒนากลไกการจัดการการท่องเที่ยวกลุ่ม จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันร่วมกัน (Product/Supply) โครงสร้างด้านเศรษฐกิจ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของภาคใต้หรือชายฝั่งทะเลอันดามัน ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง โดยลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ประกอบด้วยผืนแผ่นดินและเกาะต่างๆ จำนวนมาก ซึ่งนับเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีจุดขายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ ของประเทศและมีชื่อเสียงระดับโลกเป็น Andaman Paradise หรือ มรกตเมืองใต้ ที่มีจุดขายด้านการท่องเที่ยว คือ หาดทราย ชายทะเล หมู่เกาะ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เช่น ดำน้ำ ปีนผา เป็นต้น มีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งนิเวศน์ป่าชายเลน และนิเวศน์ธรรมชาติ ป่าเขา ในจังหวัดพังงา- กระบี่-ตรัง และ แหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดระนองที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และสปา มีบริการพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลชั้นนำ ของโลก (World Class) ที่สำคัญ คือ สนามบินนานาชาติ 2 แห่ง ที่กระบี่ และภูเก็ต มีท่าเทียบเรือระหว่างประเทศ และท่าจอดเรือ ยอร์ชที่มีความสะดวก และทันสมัยที่ภูเก็ต มีสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการ เฉพาะ ในภาพรวมโครงสร้างการผลิตของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันยกเว้นจังหวัดภูเก็ต ยังคงพึ่งพิงภาค การเกษตรเป็นหลัก โดยมีสัดส่วนภาค การเกษตรรวมของกลุ่มจังหวัดสูงถึงร้อยละ 40 ของมูลค่าการผลิตรวม รองลงมา คือ ภาคบริการร้อยละ 21 จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดเดียวที่พึ่งพิงภาคบริการเป็นหลัก โดยมีสัดส่วน ภาคบริการรวมสูงถึงร้อยละ 72 เฉพาะในกลุ่มโรงแรมและภัตตาคารก็มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 39 ของ GPP จังหวัด ในขณะที่มีสัดส่วนภาคเกษตรเพียงร้อยละ 8 เท่านั้น แต่จังหวัดพังงา กระบี่ และตรัง ต่างก็มีสัดส่วน ภาคการเกษตรประมาณครึ่งหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกสิกรรม โดยเฉพาะยางพาราและปาล์มน้ำมัน ส่วน จังหวัดระนองถึงแม้จะมีสัดส่วนภาคการเกษตรสูงถึงร้อยละ 47 แต่มูลค่าส่วนใหญ่มาจากการประมงมากกว่า พืชเกษตร โดยทั้ง 4 จังหวัด มีสัดส่วนภาคบริการเป็นอันดับสองรองจากภาค

การเกษตร แต่มีสัดส่วนเฉลี่ยเพียง ร้อยละ 10-15 เท่านั้น ด้วยความแตกต่างของสภาพเศรษฐกิจและศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันจึงมีปัญหามากมาย ดังนั้น การกำหนดแนวทางในการพัฒนาและแก้ไข ปัญหาของกลุ่มจังหวัด จึงต้องดำเนินการไปพร้อมๆ กัน และต้องครอบคลุมทุกมิติที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกพื้นที่ใน กลุ่มจังหวัดมีการแก้ไขปัญหาและพัฒนาในเชิงบูรณาการที่สอดคล้องและเชื่อมโยงไปในทิศทางเดียวกัน โครงสร้างด้านสังคมและวัฒนธรรม ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ได้แก่ บริเวณจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล สภาพทาง ภูมิศาสตร์ของบริเวณดังกล่าว ชายฝั่งมักแคบและลึกชัน ชายฝั่งเว้าแหว่งไม่เป็นระเบียบ มีเกาะแก่งจำนวนมาก มีแม่น้ำบางเป็นสายสั้นๆ เหล่านี้เป็นเหตุให้ฐานเศรษฐกิจของชุมชนในภาคใต้ฝั่งตะวันตกนับแต่ในอดีตไม่เอื้อให้ มีบทบาททางการค้าและการเกษตร ภาคใต้ฝั่งตะวันตกจึงมีผู้คนอาศัยอยู่น้อยกว่าฝั่งตะวันออก แต่ตั้งแต่นั้น แร่ดีบุกคือทรัพยากรสำคัญของภาคใต้ฝั่งตะวันตก ซึ่งเป็นปัจจัยทำให้ผู้คนและวัฒนธรรมบริเวณนี้พัฒนา มาเป็น ลำดับจนมีลักษณะโดดเด่นเป็นแหล่งทำรายได้เป็นจำนวนมากให้แก่รัฐบาลกลาง แต่เนื่องจากการแปรแร่ดีบุก มาใช้ประโยชน์อยู่เหนือภูมิปัญญาของชาวบ้าน ราษฎรไทยจึงไม่สนใจการทำกิจการเหมืองแร่ โดยในช่วงสมัยรัชกาลที่ 3-5 คนจีนที่อยู่ในเมืองป็นัง ไทรบุรี และเมืองใกล้เคียงเริ่มเข้ามาเสี่ยงโชคมากขึ้น การดำเนินกิจการ เหมืองแร่ดีบุก เกือบทุกขั้นตอน ทั้งนายเหมือง แรงงาน และการค้าขายแร่ดีบุกจะมีคนจีนเข้ามาเป็นแกนนำ แทบทั้งสิ้น รวมทั้งมีการ เหมาลำเรือไฟบรรทุกคนจีนเข้ายังมณฑลภูเก็ตในช่วง รศ.122 ด้วย ประชากรจีน เหล่านี้ส่งผลให้โครงสร้างทางสังคม และวัฒนธรรมภาคใต้ฝั่งตะวันตกมีลักษณะโดดเด่นแตกต่างไปจากภาคใต้ ส่วนอื่นๆ ที่เห็นเด่นชัดคือ วัฒนธรรมด้าน ภาษาวัฒนธรรมด้านพาณิชยกรรม ระบบความเชื่อประเพณีส่วน ครอบครัวและส่วนสังคม ตลอดจนวัฒนธรรมด้าน โภชนาการและสถาปัตยกรรม เป็นต้น จากการที่คนจีนขยัน อดทน มุ่งมั่นประกอบอาชีพโดยสุจริตพยายามปรับตัวให้ เข้ากับวัฒนธรรมไทย ทำให้คนจีนจำนวนไม่น้อยมี ฐานะทางเศรษฐกิจดีมาก ได้สิทธิในการครอบครองที่ดินและ ทรัพย์สินในท้องถิ่น เช่น ระนอง กระบุรี ตะกั่วป่า พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง ได้ช่วยกันสร้างบ้านแปงเมืองอย่าง กว้างขวางในฝั่งตะวันตกในเขตที่มีแหล่งแร่อุดม สมบูรณ์และแหล่งธุรกิจแร่ดีบุก ครั้นกิจการเหมืองแร่เริ่มอ่อนตัวลงก็ ขยายการลงทุนทำ ธุรกิจไปยังภูมิภาคอื่น และเมื่อธุรกิจการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดใกล้เคียงเริ่มเจริญ ขึ้น ตระกูลใหญ่ๆ ทั้งหลายได้หัน มาประกอบธุรกิจโรงแรมขนาดใหญ่ในพื้นที่ดังกล่าว ส่วนคนไทยซึ่งเป็นคนพื้นเมือง แท้ๆ ในภาคใต้ฝั่งตะวันตกมี วัฒนธรรมความเป็นอยู่คล้ายกับคนในภาคใต้ฝั่งตะวันออก คือส่วนใหญ่ไม่นิยมการค้า และการจัดการเชิงธุรกิจ ในปัจจุบัน จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีโครงสร้างวัฒนธรรมทั้งในรูปแบบของ สังคมเกษตร และ วัฒนธรรมทางการท่องเที่ยว เปลี่ยนแปลงไปจากสังคมดั้งเดิม เนื่องจากมีโครงสร้างของประชากรที่ เปลี่ยนแปลงไป และมีทิศทางการพัฒนาทั้งในส่วนของภาคเกษตร และภาคการท่องเที่ยว ตามศักยภาพของแต่ละ จังหวัด และอาจกล่าวได้ว่า พื้นที่ที่มีโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปจากโครงสร้างเดิมในอดีตมากที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ตนั่นเอง

10. เอกสารอ้างอิงของโครงการวิจัย

- กฤษณ์ รื่นรมย์ และสาวิกา อุณหนันท. (2548). “แนวโน้ม ความต้องการของตลาดสินค้าอาหารไทยสำเร็จรูป ประเภทอาหารฮาลาลในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรต” (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิคม จารุมณี. (2544). “การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว”. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). “การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน”. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์ลัดดา จิตต่างวงศ์. (2548). ภูมิศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้. นครศรีธรรมราช: คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- วิกิพีเดีย. (ม.ป.ป.). จังหวัดภูเก็ต. เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม 2559 เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดภูเก็ต>
- สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2551). รายงานประจำปี 2551. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2556 เข้าถึงได้จาก <http://thai.tourismthailand.org/about-tat/annual-report> สำนักงานจังหวัดกระบี่. (2011). ข้อมูลจังหวัดกระบี่. เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม 2556 เข้าถึงได้จาก <http://krabi.go.th>
- พิเชษฐ์ พรหมใหม่.(2557). “ความตั้งใจก่อพฤติกรรมของชาวไทยมุสลิมที่มีต่อการซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย รับรองฮาลาล ตามทฤษฎีพฤติกรรมที่มีการวางแผน”. สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2558, จาก http://dric.nrct.go.th/bookdetail.php?book_id=179281
- พิทักษ์ สุภนันทการ.(2552). “แนวโน้มตลาดอาหารฮาลาลสู่ความเป็นไลฟ์สไตล์”. กรุงเทพฯ: แพรนโซส์ วิชั่น.
- พีระกานต์ วสุธรพิพัฒน์. (2553). “พฤติกรรมผู้บริโภคอาหารฮาลาลของผู้บริโภคคนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วุฒิกัดดี พิศสุวรรณ. (2548). “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับความสำคัญที่ให้กับเครื่องหมายรับรองฮาลาลโดยผู้บริโภค ชาวมุสลิมในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร: กรณีศึกษาของชาวไทยมุสลิมใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้”. BU Academic Review, 4(1).
- วิสิฐ จະวะสิตและคณะ.(2545). “การวิเคราะห์โอกาสและศักยภาพของการพัฒนาอาหารไทยสู่ตลาดโลก”. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ:สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วารสารปัญญาวิวัฒน์, 4(2), 10-23. “อาหารมุสลิมกับอาหารฮาลาล”. (2557). สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2558, จาก <http://th.jobsdb.com/th/EN/Resources/JobSeekerArticle/hospitality48.htm?ID=761>
- สุภาภรณ์ ตั้งตรงไพโรจน์.(2551). “การศึกษาศักยภาพ การลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตอาหารฮาลาลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย” (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ:ศูนย์มุสลิมศึกษา สถาบันเอเชียจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมยศ หวังอับลูเลาะ. (2557). “การพัฒนาทักษะการเลือกบริโภคอาหารฮาลาลของชาวมุสลิมในกรุงเทพมหานคร”. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2558, จาก http://bkkthon.ac.th/userfiles/file/lib_artB22554/4_2-1-2.pdf
- สันติ บางอ้อ. (2556). “สถาบันมาตรฐานอาหารฮาลาล: ความคาดหวังของภาครัฐ. กรุงเทพฯ”: สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย.
- สุรรรณา วิริยะประยูร.(2557). “พฤติกรรมและการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน”. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2558, จาก http://www.hss.moph.go.th/km/upload_file/data1/hdd1
- onne, K. & Verbeke, W. (2006). Muslim Consumer’s Motivations Towards Meat Consumption in Belgium: Qualitative Exploratory Insights from Means-end Chain Analysis. Anthropology of Food, 5.

Haward, J. A. (1994). Buyer Behavior in Marketing Strategy. New Jersey: Prentice Hall.

Karijn, B. W. (2008). Muslim Consumer Trust in Halal Meat Status and Control in Belgium. Science Direct. Meat Science, 79, 113-123.

Kotler, P. (2006). Marketing Management. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

Riaz, M. N. (1998). Halal Food - An Insight into a Growing Food Industry Segment. Food Marketing & Technology, (December).

11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

11.1 ได้แนวทางการ พัฒนากลุ่มผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามันเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม และพัฒนาไปสู่การขยายตัวของธุรกิจอาหารฮาลาลเพื่อรองรับการท่องเที่ยวฮาลาลในอนาคต

11.2 สามารถนำไปเผยแพร่ในวารสารด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ

11.3สามารถนำไปเผยแพร่ให้กับหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ ใน การพัฒนาการท่องเที่ยวฮาลาลในภาคใต้ฝั่งอันดามัน เช่น ภาคธุรกิจโรงแรม สมาคมโรงแรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

11.4 กระตุ้นให้ภาคธุรกิจโรงแรม ธุรกิจการท่องเที่ยวนำข้อมูลแนวทางการพัฒนาไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ในการรองรับการท่องเที่ยวฮาลาลต่อไปในอนาคต

การนำไปใช้ประโยชน์ในด้าน

- ☒ ด้านวิชาการ
- ☐ ด้านนโยบาย
- ☐ ด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์/อุตสาหกรรม
- ☐ ด้านสังคมและชุมชน

หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้ประกอบการอาหารฮาลาล
2. ภาคธุรกิจโรงแรม
3. ภาคธุรกิจการท่องเที่ยว
4. สมาคมโรงแรม
5. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

12. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่	ระยะเวลา
1. การนำเสนอผลงานในที่ประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ	อาจารย์/นักวิชาการ/นักศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและ สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา	สิงหาคม 2561
2. นำเสนอในรูปแบบของบทความ	นักวิจัย,นักวิชาการ,ผู้ประกอบการ,ประชาชน	วารสารราชมงคล วารสารวิชาการ วารสารด้านการโรงแรม วารสารด้านการท่องเที่ยว	กันยายน 2561
3. ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่หน่วยงานและผู้ประกอบการ	ผู้ประกอบการอาหารฮาลาล สมาคมโรงแรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	หน่วยงานและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง	2561-2562

13. วิธีการดำเนินการวิจัย

13.1 การดำเนินงานระยะที่ 1 ศึกษาศักยภาพผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยศึกษาความพร้อมและศักยภาพของผู้ประกอบการว่ามีความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม

1. สสำรวจจำนวนผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยใช้ ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำเนินกิจการฮาลาล พ.ศ. 2552

ประกอบด้วย 11 หมวด ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป

หมวด 2 หน่วยงานรับรองฮาลาล

หมวด 3 ฝ่ายกิจการฮาลาล

หมวด 4 สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย

หมวด 5 ประเภทของการรับรอง

หมวด 6 การขอรับรองฮาลาลและการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล

หมวด 7 การออกหนังสือรับรองฮาลาล

หมวด 8 การควบคุมมาตรฐานฮาลาล

หมวด 9 การร้องคัดค้าน

หมวด 10 ค่าธรรมเนียมและเงินประกัน

หมวด 11 บทกำหนดโทษ

2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเพื่อทำการศึกษาศักยภาพผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามัน
3. ทำการศึกษาคำถามของผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามันเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิมโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

13.2 การดำเนินงานระยะที่ 2 ศึกษาความต้องการร้านอาหารฮาลาลของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม

1. ทำการสำรวจจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิมที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภาคใต้ฝั่งอันดามัน
2. ศึกษาความต้องการร้านอาหารฮาลาลของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิมโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

13.3 การดำเนินงานระยะที่ 3 สรุปข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของผู้ประกอบการอาหารฮาลาลและความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิมว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม

14. ระยะเวลาการวิจัย

ระยะเวลาโครงการ 1 ปี 0 เดือน

วันที่เริ่มต้น 1 ตุลาคม 2560 วันที่สิ้นสุด 30 กันยายน 2561

สถานที่ทำการวิจัย

ในประเทศ/ ต่างประเทศ	ชื่อประเทศ/ จังหวัด	พื้นที่ที่ทำวิจัย	ชื่อสถานที่
ในประเทศ	ภูเก็ต	ภาคสนาม	
ในประเทศ	กระบี่	ภาคสนาม	
ในประเทศ	พังงา	ภาคสนาม	
ในประเทศ	ระนอง	ภาคสนาม	
ในประเทศ	สตูล	ภาคสนาม	

แผนการดำเนินงานวิจัย

ปี	กิจกรรม	ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
2561	ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	X											
2561	จัดเตรียมข้อมูล		X										
2561	ดำเนินการระยะที่ 1			X	X	X	X						
2561	เก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ และสรุป						X	X					

ปี	กิจกรรม	ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
2561	จัดส่งรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 1							X					
2561	ดำเนินการระยะที่ 2								X	X	X		
2561	จัดส่งรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 2										X		
2562	เก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ และสรุป										X	X	
2562	จัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์												X

15. ปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัย (อุปกรณ์การวิจัย โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ) ระบุเฉพาะปัจจัยที่ต้องการเพิ่มเติม

ประเภท	ชื่อครุภัณฑ์/ สิ่งก่อสร้าง	สถานภาพใน หน่วยงาน	รายละเอียด	เหตุผลและความ จำเป็น	ประมาณการ ราคา
ครุภัณฑ์		มี			
สิ่งก่อสร้าง		ไม่มี			

16. งบประมาณของโครงการวิจัย

ปี	ประเภทงบประมาณ	รายละเอียด	จำนวน (บาท)
2561	งบบุคลากร		
2561	งบดำเนินการ : ค่าตอบแทน	- ค่าตอบแทนหัวหน้าโครงการและ คณะทำงานวิจัย	24,700 บาท
2561	งบดำเนินการ : ค่าสาธารณูปโภค		24,701 บาท
2561	งบดำเนินการ : ค่าใช้สอย	- ค่าเบี้ยเลี้ยง 210 บาท x 20 วัน x 2 คน - ค่าเช่าที่พัก 1,500 บาท x 20 คืน - ค่าพาหนะ (ค่าเช่ารถระหว่างวิจัย 20 วัน ๆ ละ 4,500 บาท) - ค่าใช้จ่ายในการจัดเสวนากลุ่ม 100 คน จำนวน 1 ครั้ง - ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและเผยแพร่ข้อมูล	8,400 บาท 30,000 บาท 90,000 บาท 80,000 บาท 20,000 บาท
	รวม		228,400 บาท
2562	งบดำเนินการ : ค่าจ้างเหมา ดำเนินการ	- ค่าจ้างเก็บข้อมูลงานวิจัย - ค่าจัดทำรายงานความก้าวหน้าและฉบับ สมบูรณ์พร้อม CD - ROM - ค่าจ้างวิเคราะห์ข้อมูล	25,000 บาท 10,000 บาท 20,000 บาท
2562	งบดำเนินการ : ค่าวัสดุ	1) ค่าถ่ายเอกสาร 2) ค่าวัสดุสำนักงาน	5,000 บาท 8,000 บาท

ปี	ประเภทงบประมาณ	รายละเอียด	จำนวน (บาท)
	รวม		68,000 บาท
	รวมตลอดโครงการ		296,400 บาท

17. ผลสำเร็จ

ปี	ผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ	ประเภท
2561	มีข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามันเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม	Primary Result
2562	งานวิจัยฉบับสมบูรณ์เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ประกอบการอาหารฮาลาลภาคใต้ฝั่งอันดามันเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิมและนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอาหารฮาลาล และสามารถนำผลงานวิจัยไปนำเสนอในระดับชาติและระดับนานาชาติ	Intermediate Result

18. โครงการวิจัยต่อเนื่อง (คำรับรองจากหัวหน้าโครงการวิจัยว่าโครงการวิจัยได้รับการจัดสรรงบประมาณจริงในปีงบประมาณที่ผ่านมา)

.....

19. คำชี้แจงอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

20. ลงลายมือชื่อ หัวหน้าโครงการวิจัย พร้อมวัน เดือน ปี

ลงชื่อ.....

()

หัวหน้าโครงการวิจัย

วันที่..... เดือน พ.ศ.